

سال سرمایه‌گذاری برای تولید

سخنان نوروزی رهبر انقلاب

درگذشت قاضی انقلابی

درباره حسینعلی نیری

شاگرد حلال و محصل

به یاد یروانه اعتمادی

پایان حصر

رهایی شیخ مهدی کروی از حصر خانگی

گزارش یک

دفاع تمام قد از ایران

بیش از ۳۰۰ نفر از استادان دانشگاه، حقوقدانان، مدافعان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران در بیانیه‌ای خطاب به دبیر کل سازمان ملل از تهدیدات جنگ‌طلبانه دولت آمریکا علیه ایران انتقاد کردند

صدها تن از استادان دانشگاه، حقوقدانان و وکلای مدافعان حقوق بشر، روزنامه‌نگاران، فعالان سیاسی مستقل که برخی طعم حبس یا محرومیت‌های گوناگون را چشیده‌اند. در بیانیه‌ای خطاب به آنتونیو گوتیرش دبیرکل سازمان ملل متحد و اعضای مجمع عمومی و کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، ولترمدان آمریکا، ملت آمریکا و افکار عمومی جهان‌بان از تهدیدات جنگ طلبانه رئیس‌جمهور آمریکا علیه ایران انتقاد کردند. در این بیانیه آمده است:

تجربه تاریخی ایران در مواجهه با جنگ

● ما تجربه ۸ سال جنگ در برابر رژیم صدام حسین را داریم که حتی زمانی که متوسل به حمله شیمیایی شد مورد حمایت همه قدرت‌های جهانی بود. هنوز عده زیادی از آثار آن حملات شیمیایی که تاکنون کشته آن دولت آلمان بود، رنج می‌برند. این جنگ صرفاً با رژیم صدام نبود زیرا او نیروی نیابتی قدرت‌های شرق و غرب بود و حمایت تسلیحاتی و سیاسی می‌شد. ● ما مصائب بزرگ را لمس کرده‌ام و مایل به جنگی دوباره نیستیم. ایران در سده اخیر آغازگر هیچ جنگی نبوده اما تجربه گذشته نشان داده است که او مورد تجاوز بیگانه قرار گیرد، بکارچه با تمام قوا در برابر آن می‌ایستد.

مساله هسته‌ای و برجام

● سیاست‌های دیوانه غرب که برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران را - با وجود قرار داشتن تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی - تهدید جلوه می‌دهد اما در برابر زردخانه هسته‌ای اسرائیل که نه عضو پیمان عدم اشاعه است و نه تحت هیچ نظارت بین‌المللی قرار دارد، سکوت اختیار می‌کند، نتایج فشارهای ناعادلانه‌ای را بر ایران وارد کرده بلکه به تشدید افراط‌گرایی نیز دامن زده است.

● در همین راستا، ایران پس از سال‌ها مذاکرات سخت و فشرده با گروه ۵+۱ به توافق با آمریکا و اروپا تحت عنوان «برنامه جامع اقدام مشترک» (برجام) دست یافت. با وجود بی‌پایندی ایران به مفاد این توافق، دولت ترامپ به صورت یک‌جانبه و بدون ارائه هیچ‌گونه توجیهی از آن خارج شد. افزون بر این، ایالات متحده شدیدترین تحریم‌ها را علیه ملت ایران اعمال کرد؛ تحریم‌هایی که موجب محرومیت در حوزه‌های دارویی، اقلام حیاتی و منابع صنعتی کشور شد.

انتقاد از مداخله خارجی

ما، با وجود انتقاداتی که به حاکمیت و سیاست‌هایش داریم بر این باوریم که استقلال، امنیت و دموکراسی ایران باید توسط خود مردم و بدون مداخله خارجی شکل گیرد. دموکراسی با مداخله قدرت‌های بیگانه به دست نمی‌آید، آن‌ها از سوی قدرت‌هایی که آشکارا خوی جباریت نشان می‌دهند و از رژیم جنایت‌پیشه اسرائیل حمایت می‌کنند و سلاح‌های پیشرفته و حمایت‌های مالی و سیاسی را در پشتیبانی از آن ارسال می‌کنند، درحالی که نسل‌کشی و جنایات جنگی اسرائیل از سوی تمام نهادهای بین‌المللی حقوق بشر محکوم شده و دادگاه کیفری بین‌المللی تحت رسیدگی است و با اعتراضات مردمی و دانشجویی گسترده در آمریکا و اروپا مواجه شده است.

● ملت ایران با تاریخی کهن و بسیار قدیمی‌تر از اکثر کشورهای کنونی جهان - که هگل آن را مبدأ تاریخ جهان می‌خواند و کانت، نتیجه و بسیاری از اندیشمندان بزرگ از شکوه آن سخن گفته‌اند - نیازی به دلسوزی چنین نیروهایی ندارد.

ادامه در صفحه ۳

منافع اقتصادی ایران و آمریکا می‌تواند محور مذاکرات دو کشور باشد

منافع مشترک

سازندگی: سیدحسین مرعشی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران در واکنش به مواضع اخیر رئیس جمهور آمریکا تأکید کرد که مذاکره میان تهران و واشنگتن باید با احترام متقابل و حسن نیت دنبال شود. در حالی که هر دو طرف از ضرورت گفت‌وگو سخن می‌گویند، تهدیدات نظامی آمریکا همچنان نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است. در ماه‌های اخیر، مقامات دو کشور ایران و آمریکا درباره امکان گفت‌وگوهای مستقیم و غیرمستقیم اظهار نظر کرده‌اند. ایران رسماً اعلام کرده به دنبال «مذاکرات غیرمستقیم» است، اما ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، از مذاکره مستقیم حمایت کرده و همزمان هشدارهای نظامی علیه تهران مطرح کرده است.

سیدحسین مرعشی با یادآوری اینکه «ایران هیچ‌گاه در برابر تهدیدات تسلیم نمی‌شود» افزود: «نظام جمهوری اسلامی ایران برآمده از اراده مردم در انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ است و نمی‌توان انتظار داشت که در برابر این نوع لغاظی‌های سیاسی، عقب‌نشینی کند.» او همچنین افزود: «این اولین بار نیست که ایران از سوی کشوری دیگر مورد تهدید قرار می‌گیرد و نباید به چنین ادبیات و تهدیدهایی اعتنا کرد».

مرعشی از جمله اصلاح طلبانی است که مشی توسعه گرایی دارد و در دولت اصلاحات در جایگاه معاون رئیس جمهور نقش آفرینی می کرد، افزود: «امکان حل مسائل فی مابین ایران و غرب به ویژه ایالات متحده آمریکا از طریق گفت و گو قطعاً به نفع ایران، امنیت و ثبات خاورمیانه و روند کلی حاکم بر جهان است. ایران دارای خواسته های مشخص و کاملاً قانونی است و به عنوان عضو پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای (NPT) این حق و ظرفیت را دارد که از انرژی صلح آمیز هسته ای بهره برداری کند».

دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران با اشاره به تاریخچه بداخلاقی‌های غرب در مسائل هسته‌ای ایران، تأکید کرد: «غرب آغازگر عدم پایبندی به تعهدات بوده است. از جمله در مورد نیروگاه هسته‌ای بوشهر که با فناوری غربی (تجهیزات شرکت زیمنس آلمان) و با پرداخت کامل هزینه‌ها توسط ایران در حال ساخت بود، اجازه نداد تجهیزات خریداری شده به ایران حمل شود. این اقدام، کشور ما را مجبور کرد با پرداخت هزینه‌های مضاعف و تغییر فناوری، نیروگاه بوشهر را با تأخیری طولانی راه‌اندازی کند».

وی همچنین اظهار کرد: «بنابر این، این بدخالقی‌ها توسط غرب آغاز شده و این غرب است که به ایران به‌کار است، نه طلبکار. غرب به ایران خسارت زده، پیشرفت برنامه‌های ما را به تعویق انداخته و حقوق مسلم ما را نادیده گرفته است. امروز نیز اگر غرب و اروپا نگران امنیت خود هستند یا دیگر کشورها نگرانی‌هایی درباره امنیت خاورمیانه دارند باید بدانند که ادامه عضویت ایران در NPT و پایبندی کامل به تعهدات ذیل آن، بهترین و مطمئن‌ترین تضمین برای آن است که ایران فعالیت‌های هسته‌ای خود را کاملاً در چارچوب مقررات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مدیریت خواهد کرد».

ادامه در صفحه ۳

سال هشتم شماره ۱۹۳۵
شنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۴

میهن

بررسی رویدادهای سیاسی ایران

سال سرمایه‌گذاری برای تولید

سخنان رهبر انقلاب در آغاز سال جدید و خطبه‌های نماز عید فطر

عید بزرگ تعیین جمهوری اسلامی به عنوان نظام منتخب ملت، رمضان امسال را ماه رشد قلبی و معنوی همراه با تلاش سیاسی و تحرک ایمانی ملت خواندند. نماز عید سعید فطر صبح امروز با شکوهی به‌یادماندنی و با حضور فشرده ملت مومن و عزتمند در سراسر میهن عزیز اقامه شد. در پایتخت نیز انبوه بی‌شمار مردم با دل‌هایی سرشار از امید به فضل و یاری پروردگار، نماز عید را به امامت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در مصلای تهران و خیابان‌های اطراف اقامه کردند.

رهبر انقلاب با اشاره به ادعاهای ضدتروریستی استعمارگرانی که با پول و رسانه بر جهان حکومت می‌کنند، گفتند: همین‌هایی که در سخنان خود دفاع ملت‌ها از حقوق و سرزمین خود را تروریسم و جنایت می‌خوانند، در مقابل نسل‌کشی واقدامات تروریستی صریح صهیونیست‌ها یا چشم می‌بندند یا به این‌گونه اقدامات کمک هم می‌کنند.

ایشان با اشاره به ترور شخصت‌هایی همچون ابوجهاد، فتحی شقاقی، احمد یاسین و عماد مغنیه در کشورهای مختلف به دست رژیم صهیونی و نیز ترورهای متعدد دانشمندان عراقی در عملیات این رژیم گفتند: آمریکا و تعدادی از کشورهای غربی از این حرکات صریح تروریستی دفاع و بقیه جهان نیز فقط تماشا می‌کنند.

آیت‌الله خامنه‌ای با محکوم کردن شدید بی‌اعتنایی مدعیان حقوق بشر در قبال شهادت حدود ۲۰ هزار کودک فلسطینی در کمتر از دو سال اخیر گفتند: البته ملت‌های جهان از جمله در اروپا و آمریکا در حدی که از این جنایات مطلع می‌شوند علیه صهیونیست‌ها و آمریکا تظاهرات و اجتماع می‌کنند که اگر اطلاع‌رسانی کاملی صورت گیرد حتماً ملت‌ها، اعتراضات خود را گسترش می‌دهند.

ایشان در نوعی جمع‌بندی از واقعیات بیان شده، تاکید کردند: این گروه تبهکار و شریر و جانی باید از فلسطین و منطقه ریشه‌کن شود که به حول و قوه الهی چنین خواهد شد و تلاش در این زمینه وظیفه دینی، اخلاقی و انسانی همه افراد بشر است.

رهبر انقلاب با اشاره به ثبات مواضع جمهوری اسلامی در باره منطقه گفتند: مواضع ما ثابت است و دشمنی آمریکا و رژیم صهیونی هم مثل گذشته است. آیت‌الله خامنه‌ای در پایان خطبه دوم دو نکته مهم در باره مواضع تهدیدآمیز اخیر بیان کردند: اول اینکه، اگر شرارتی از خارج صورت بگیرد که البته احتمالش زیاد نیست قطعاً ضربه متقابل محکمی خواهند خورد و دوم اینکه، اگر دشمن مانند برخی سال‌های قبل به فکر ایجاد فتنه در داخل باشد، ملت همانند آن سال‌ها، جواب محکمی به فتنه‌افروزان خواهد داد.

در سال گذشته ما شعار «جهش تولید با مشارکت مردم» را مطرح کردیم که این برای کشور لازم بود بلکه به یک معنا حیاتی بود. حوادث گوناگون سال ۱۴۰۳ مانع از آن شد که این شعار به تمام معنا تحقق پیدا کند. البته تلاش‌های خوبی انجام گرفت؛ هم دولت، هم مردم، بخش خصوصی، سرمایه‌گذاران، کارآفرینندگان، اینها توانستند کارهای خوبی را انجام بدهند لکن آنچه اتفاق افتاد با آنچه مورد انتظار بود، فاصله داشت. بنابراین امسال هم مساله عمده ما مساله اقتصاد است. آنچه که من به عنوان توقع از دولت محترم، مسئولان محترم و مردم عزیزمان امسال مطرح می‌کنم، باز یک مساله اقتصادی است. این مساله اقتصادی ما شعار امسال هم خواهد بود و آن مربوط به سرمایه‌گذاری در اقتصاد است.

یکی از مسائل مهم اقتصاد در کشور سرمایه‌گذاری‌های تولیدی است. تولید آن وقتی جهش پیدا می‌کند که سرمایه‌گذاری انجام بگیرد. البته سرمایه‌گذاری عمدتاً از سوی مردم باید انجام بگیرد- و دولت شیوه‌های مختلفش را برنامه‌ریزی کند- لکن در آنجایی که مردم با انگیزه‌ای ندارند یا توانایی سرمایه‌گذاری ندارند، دولت هم می‌تواند در این میدان وارد شود؛ نه به عنوان رقابت با مردم بلکه به عنوان جایگزین مردم؛ آنجایی که مردم نمی‌آیند، دولت وارد میدان شود و سرمایه‌گذاری کند. به هر حال سرمایه‌گذاری تولید یکی از مسائل لازم برای اقتصاد کشور و برطرف کردن مشکل معیشت مردم است. اصلاح معیشت مردم برنامه‌ریزی می‌خواهد لکن این برنامه‌ریزی بدون مقدماتی از این قبیل امکان‌پذیر نیست. باید حتماً هم دولت و هم مردم با عزم و انگیزه فراوان، سرمایه‌گذاری برای تولید را جدی بگیرند و دنبال کنند. کار دولت، فراهم کردن زمینه‌هاست، برداشتن موانع تولید است؛ کار مردم هم این است که سرمایه‌های خرد و سرمایه‌های بزرگ خود را بتوانند در راه تولید به کار ببرند. اگر سرمایه‌ای در راه تولید به کار رفت، دیگر به سمت کارهای مضر مثل خرید طلا، خرید ارز و امثال اینها نخواهد رفت و کارهای مضر دیگر انجام نخواهد گرفت. بانک مرکزی می‌تواند در این زمینه نقش ایفا کند، دولت هم نقش‌های موثر فراوانی را می‌تواند به وجود بیاورد. بنابراین شعار امسال «سرمایه‌گذاری برای تولید» است که این ان‌شاءالله مایه گشایشی برای معیشت مردم خواهد شد و برنامه‌ریزی دولت با مشارکت مردم در کنار یکدیگر ان‌شاءالله مشکل را برطرف خواهد کرد.

◀ دو نکته مهم رهبری در باره مواضع تهدیدآمیز اخیر آمریکا رهبر انقلاب همچنین روز عید فطر پس از اقامه نماز عید در خطبه اول نماز با تبریک عید سعید فطر به ملت ایران و امت اسلامی همچنین تبریک نوروز و سال نو و روز ۱۲ فروردین

با آغاز سال جدید ۱۴۰۴ رهبر انقلاب به رسم هر سال، سال نو را به ملت ایران تبریک گفتند و سال جدید را سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» نام‌گذاری کردند. آیت‌الله خامنه‌ای در سخنان‌شان گفتند: سال ۱۴۰۳ سال پرماجرایی بود. حوادثی که در این سال بی‌دری اتفاق افتاد، شبیه حوادث سال ۱۳۶۰ و دارای سختی‌ها و مشقت‌هایی برای مردم عزیز ما بود. در اوایل سال، شهادت رئیس‌جمهور محبوب ملت ایران، مرحوم آقای رئیسی (رحمت‌الله علیه) اتفاق افتاد. قبل از آن، شهادت تعدادی از مستشاران ما در دمشق اتفاق افتاد. بعد از آن، حوادث گوناگونی در تهران و بعد در لبنان اتفاق افتاد و عناصر ارزشمندی را ملت ایران و امت اسلامی از دست دادند. اینها حوادث تلخی بود که اتفاق افتاد. علاوه بر این در طول سال به خصوص در بخش دوم سال، مشکلات اقتصادی بر مردم فشار آورد، سختی‌های معیشت برای مردم مشکلاتی درست می‌کرد. این سختی‌ها در طول امسال وجود داشت؛ لکن متقابلاً یک پدیده عظیم و عجیبی وجود پیدا کرد و آن نشان دادن قوت اراده ملت ایران و روحیه معنوی ملت ایران و اتحاد ملت ایران و آمادگی‌های سطح بالای ملت ایران بود. اولاً در برابر حادثه‌ای مثل فقدان رئیس‌جمهور، بدرقه عظیمی که مردم کردند، شعارهایی که مردم دادند، روحیه بالایی که از خودشان نشان دادند، نشان داد که این مصیبت، اگرچه سنگین بود اما نتوانست ملت ایران را دچار احساس ضعف بکند. بعد هم با سرعت در طول مدت مقرر قانونی توانستند، انتخابات برگزار کنند و رئیس‌جمهور جدید را انتخاب بکنند و دولت را تشکیل بدهند و کار مدیریت کشور را از حالت خلأ بیرون بیاورند. اینها خیلی حائز اهمیت است و این نشان‌دهنده روحیه بالا و توانایی‌های بالا و قوت معنوی ملت ایران است. خدا را باید بر این سیاس گفت.

علاوه بر اینها در این حوادث ماه‌های اخیر که عده زیادی از برادران ما در لبنان- برادران دینی ما- لبنانی‌ما- دچار مشکلاتی شدند، ملت ایران نتوانستند با سعه‌صدر به آنها کمک برسانند. این حادثه‌ای که در این زمینه اتفاق افتاد، یعنی سیل کمک‌های مردم به شکل عجیب به سمت برادران لبنانی و فلسطینی خودشان، یکی از وقایع ماندگار و فراموش‌نشدنی تاریخ کشور ماست. طلاهایی که خانم‌های ما، بانوان ما با سخاوت از خودشان جدا کردند و در این راه دادند و کمک‌هایی که مردم ما، مردان ما انجام دادند، اینها مسائل مهمی است. این نشان‌دهنده قوت اراده ملت و عزم راسخ ملت است. این روحیه، ایسن حضور، این آمادگی، این قوت معنوی برای آینده کشور و همیشه زندگی ایران عزیز ما یک سرمایه است. از این سرمایه ان‌شاءالله کشور حداکثر استفاده را خواهد کرد و خدای تعال هم تفضلاتش را بر ملت ادامه خواهد داد.

گزارش

درگذشت قاضی انقلابی

توضیح قوه قضائیه درباره یک ادعا؛ علت فوت حجت‌الاسلام نبیری چه بود؟

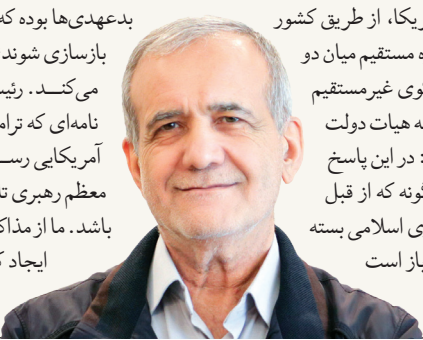
حجت‌الاسلام‌المسلمین حسینعلی نبیری از چهره‌های برجسته دستگاه قضایی درگذشت. پس از درگذشت او موجی از شایعات به راه افتاد که مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد که این ادعاها فاقد صحت بوده و مرحوم نبیری پس از تحمل دوره طولانی بیماری، دارفانی را وداع گفت. در این اطلاعیه افزوده شده است: همان زمان در تاریخ ۲۹ دی ۱۴۰۳ مرکز رسانه قوه قضائیه با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد که «در برخی کانال‌های خبری، شایعه شده که حجت‌الاسلام‌المسلمین حسینعلی نبیری نیز در حمله تروریستی زخمی شده؛ این ادعا از اساس کذب است و نامبرده اساساً در محل وقوع حادثه تروریستی امروز حضور نداشته است». مرکز رسانه قوه قضائیه تصریح کرده، حجت‌الاسلام‌المسلمین نبیری پس از تلاش‌های مخلصانه و خستگی‌ناپذیر در میدان قضاوت و عدالت، مدت قابل توجهی را در بستر بیماری و کسالت گذراند و پس از تحمل دوره طولانی بیماری درگذشت. همچنین رئیس قوه قضائیه با صدور پیامی درگذشت حجت‌الاسلام‌المسلمین حاج شیخ حسینعلی نبیری را تسلیت گفت و از آن مرحوم به عنوان شخصیتی ارزشمند و انقلابی که سالیان متمادی در سنگر قضا، عدالت و احقاق حق مظلومان از متجاسران، مجاهدت و سختکوشی کرد، نام برد. درباره اینکه نبیری که بود، طبق گزارش روابط عمومی مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ حجت‌الاسلام‌المسلمین حسینعلی نبیری یکی از شخصیت‌های برجسته و تاثیرگذار در تاریخ قضایی جمهوری اسلامی ایران بود که در طول دوران خدمت خود در سمت‌های مختلف، نقش قابل توجهی در تحولات حقوقی و قضایی کشور ایفا کرد. وی در تاریخ ۱۴ فروردین ۱۴۰۴ درگذشت اما میراث گسترده و تاثیرات عمیق او در عرصه‌های مختلف قضایی، دینی و اجتماعی همچنان باقی خواهد ماند. در ادامه به بررسی مختصر کارنامه و فعالیت ایشان در عرصه قضایی کشور می‌پردازیم:

حسینعلی نبیری در سال ۱۳۳۵ در یکی از شهرهای استان گیلان به دنیا آمد. از سنین جوانی به تحصیل در حوزه علمیه قم پرداخت و در آنجا از شاگردان نزدیک آیت‌الله محمدی‌گیلانی بود. نبیری به عنوان یکی از طلاب مدرسه حقانی وارد جریان‌های انقلابی شد و با پیروزی انقلاب اسلامی، تصمیم گرفت تا در دستگاه قضایی کشور مشغول به خدمت شود. در سال ۱۳۵۹ با توصیه شهید بهشتی، رئیس وقت شورای عالی قضایی، حسینعلی نبیری وارد دستگاه قضایی شد. از آن زمان وی به عنوان حاکم شرع در زندان اوین که ویژه زندانیان سیاسی بود، منصوب شد و در پی تحولات انقلابی آن زمان، نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های قضایی ایفا کرد. حسینعلی نبیری در دوران فعالیت‌های قضایی‌اش با آیت‌الله محمدی‌گیلانی ارتباط نزدیکی داشت. یکی از سمت‌های مهم حسینعلی نبیری، ریاست دادگاه‌های ویژه اصل ۴۹ بود که به پرونده‌های مربوط به اموال عمومی و منابع ملی رسیدگی می‌کرد. این دادگاه‌ها به‌ویژه در دوران بعد از انشقاب اسلامی اهمیت زیادی پیدا کرده و نقش مهمی در مبارزه با فساد و سلب اموال غیرمجاز ایفا کردند. نبیری در این سمت با نظارت و دقت، رسیدگی به پرونده‌های مختلف در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی را رهبری می‌کرد و تصمیمات مهمی در این زمینه اتخاذ کرد. یکی دیگر از سمت‌های وی، ریاست دادگاه عالی انتظامی قضات بود که مسئول رسیدگی به تخلفات قضات و قضات نالایق در دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ایران بود. نبیری از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ در این سمت خدمت کرد. در دوران ریاست او، دادگاه عالی انتظامی قضات به طور مستمر به تقویت معیارهای اخلاقی و قانونی در دستگاه قضایی پرداخت و در تلاش بود تا کیفیت عملکرد قضات را بهبود ببخشد. این دادگاه به‌ویژه در زمینه نظارت و بررسی عملکرد قضات همچنین پیشگیری از فساد در دستگاه قضایی ایران، نقش بسیار مهمی داشت.

مذاکره غیرمستقیم به دستور رهبری

رئیس‌جمهور پزشکیان اعلام کرد که در پاسخ به نامه ترامپ عنوان شده، مسیر مذاکره غیرمستقیم باز است

بدعهدی‌ها بوده که باعث بروز مشکل در این مسیر شده که باید جبران و اعتمادها بازسازی شوند؛ این نوع رفتار آمریکایی‌هاست که ادامه مسیر مذاکره را مشخص می‌کند. رئیس‌جمهور تاکید کرد: جوابی که مقام معظم رهبری در رابطه با نامه‌ای که ترامپ فرستاده‌اند، توسط عراقچی به کشور عمان و به دست رابط آمریکایی رسیده است. در آنجا هم مذاکره به طور مستقیم رد شده، اما مقام معظم رهبری تاکید فرمودند که مذاکره غیرمستقیم همچنان می‌تواند ادامه داشته باشد. ما از مذاکره نه‌تنها پرهیز نمی‌کنیم، بلکه بدعهدی‌هاست که برای ما مشکل ایجاد کرده. باید ثابت کنند که می‌توانند در رابطه با تصمیمات اعتماد ایجاد کنند که امیدوارم این هم شکل بگیرد.

در هفته‌ای که گذشت، نامه‌ای از سوی رئیس‌جمهور آمریکا، از طریق کشور عمان، به دست ایران رسید. نامه‌ای که در آن، سایه‌های مذاکره مستقیم میان دو ملت به کناری نهاده شد اما پنجره‌ای کوچک به سوی گفت‌وگوی غیرمستقیم همچنان باز ماند. مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران، در جلسه هیات دولت با نگاهی به آینده، از این نامه سخن گفت. پزشکیان تاکید کرد: در این پاسخ اگرچه موضوع مذاکره مستقیم میان دو طرف رد شده اما همان‌گونه که از قبل هم هیچ‌گاه مسیرهای گفت‌وگوی غیرمستقیم از طرف جمهوری اسلامی بسته نشده بود، در این نامه نیز عنوان شده مسیر مذاکره غیرمستقیم باز است و تاکید شده ایران هیچ‌گاه از مذاکره پرهیز نداشته و این فقط

خداحافظی با یون

دادگاه قانون اساسی کره جنوبی استیضاح و برکناری «یون سوک یول»، رئیس‌جمهور تعلیق شده این کشور را تأیید کرد. این دادگاه حکم به پذیرش درخواست پارلمان این کشور برای استیضاح رئیس‌جمهور صادر کرد که به معنای برکناری نهایی یون از سمت خود و برگزاری انتخابات ظرف ۶۰ روز است. اعلام حکومت نظامی از سوی یون در دسامبر گذشته باعث استیضاح وی شد.

تقویت راست افراطی پاریس

مارین لوین، رهبر حزب راست افراطی اجتماع ملی فرانسه که در دادگاهی به اختلاس از بودجه پارلمان اروپا محکوم شده است از پیوستن ۲۰ هزار عضو جدید به حزب او و راهاندازی پوماری با ۵۰۰ هزار امضا در حمایت از او پس از محکومیتش خبر داد. لوین همچنین از شهروندان خواست تا در تظاهراتی که یک‌شنبه آینده در حمایت از او برگزار می‌شود، شرکت کنند.

کانادا علیه ترامپ

ملانی جولی، وزیر امور خارجه کانادا با اشاره به سیاست‌های تعرفه‌ای ترامپ گفت که دولت آمریکا با سیاست‌های تعرفه‌ای خود در حال بازتعریف تجارت جهانی است و با وجود تعرفه‌های اعمال شده علیه کانادا که بزرگ‌ترین مشتری آمریکاست، روابط دو کشور هرگز مانند قبل نخواهد شد. او همچنین گفت، ترامپ دری «بازنگری کامل تجارت جهانی» است و کانادا با این مساله دست‌وپنجه نرم می‌کند.

لحظات حساس ایران و آمریکا

تاکید تهران بر مذاکره غیرمستقیم با ایالات متحده و همنوایی پاریس با واشنگتن در کنار مخالفت کشورهای عربی با هرگونه درگیری در منطقه، وضعیت روابط ایران و آمریکا را پیچیده کرده است

گروه بین‌الملل: این روزها بحث پاسخ به نامه ایالات متحده از سوی تهران به سرتیتر اخبار رسانه‌های داخلی و خارجی تبدیل شده و در این راستا تحلیل‌های گوناگون از زوایای مختلف ارائه شده اما در این بین مواضع مشخصی از سوی ایران به آمریکا مخابره شده است، به عنوان مثال، سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در حاشیه نماز عید سعید فطر گفت که پاسخ تهران به نامه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا به واشنگتن رسیده و آن‌طور که ما از دوستان خود در عمان خبردار شدیم، نامه به مقصد خود رسیده و ملاحظه هم شده است، عراقچی همچنین در مصاحبه با شبکه خبری المیادین گفت، پنجره دیپلماسی همواره باز است اما تهران هرگز وارد هیچ نوع مذاکرات مستقیم با آمریکا تحت فشار و تهدید نمی‌شود.

اشاره رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان به عدم مذاکره مستقیم با آمریکا تحت هرگونه فشار و تهدید بدین جهت است که ترامپ در ایام گذشته بارها و به لحن مختلف گفته بود که اگر ایران وارد توافق با واشنگتن نشود، برخورد نظامی را در دستور کار قرار خواهد داد. این سخنان و مواضع رادیکال ترامپ از سوی رهبر انقلاب هم مورد نقد قرار گرفت. رهبر انقلاب روز دوشنبه برابر با ۱۱ فروردین ۱۴۰۴ در خطبه دوم نماز عید فطر اعلام کردند که «ا همه بدانند! مواضع ما همان مواضعی است که بود، دشمنی آمریکا و رژیم صهیونیستی هم همان است که بود. تهدید می‌کنند که شرارت خواهند کرد. البته ما خیلی اطمینان نداریم و احتمال زیاد نمی‌دهیم که از بیرون شرارتی انجام بگیرد اما اگر شرارتی انجام بگیرد، قطعاً ضربه متقابل محکم خواهند خورد. و اگر به فکر این باشند که در داخل کشور فتنه راه بیندازند، مثل بعضی از سال‌های قبل که راه انداختند، جوابشان را خود ملت ایران خواهند داد، همچنان که در گذشته دادند.»

همچنین رهبر انقلاب در اولین روز سال نو در دیدار با هزاران نفر از قشرهای مختلف مردم با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها بدانند که در مواجهه با ایران هرگز با تهدید به جایی نخواهند رسید، گفتند که «آنها و غیر آنها بدانند که اگر خیانتی نسبت به ملت ایران انجام دهند، سیلی سختی خواهند خورد».

پیام تهران به همسایگان

در امتداد این روند، رئیس‌جمهور پزشکیان هم به صورت مستقیم با مقامات ارشد کشورهای منطقه به گفت‌وگوی دوجانبه پرداخت تا پیام تهران را در مورد مواضع اخیر ایالات متحده در قبال ایران را به گوش آنها برسانند. به عنوان نمونه پزشکیان در گفت‌وگوی تلفنی اخیر خود با محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی اعلام کرد «جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه به دنبال جنگ و درگیری نبوده و استفاده غیرصلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای نیز به هیچ‌وجه جایی در دکترین امنیتی و دفاعی ما ندارد. این امکان وجود دارد که فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران همچون همه سال‌های گذشته به طور کامل تحت راستی‌آزمایی قرار گیرند. جمهوری اسلامی ایران آماده تعامل و گفت‌وگو در زمینه رفع برخی تنش‌ها بر اساس منافع و احترام متقابل است. ما با هیچ کشوری سر جنگ نداریم اما در دفاع از خودمان نیز هیچ تردیدی نداریم و آمادگی و توانمندی ما در این زمینه در بالاترین سطح است». محمد بن سلمان آل سعود با ارائه تحلیلی از وضعیت منطقه و کشورهای اسلامی، خاطرنشان کرد: همکاری ایران و عربستان و دیگر کشورهای منطقه می‌تواند به تقویت ثبات و استقرار صلح کمک موثری کند. عربستان آماده نقش‌آفرینی در زمینه کمک به رفع هرگونه تنش و ناامنی در منطقه است.

از سوی دیگر، رئیس‌جمهور پزشکیان در تماس‌های جداگانه با پادشاه بحرین، پادشاه اردن، امیر کویت، رئیس‌دولت امارات متحده

عربی و ... بر تعمیق روابط دوجانبه میان تهران و کشورهای منطقه تأکید کرده که به نوعی می‌تواند نشان‌دهنده آن باشد که جمهوری اسلامی ایران هیچ دلیل بر درگیری در منطقه نمی‌بیند. در این میان گاردین در تحلیل اخیر خود به مخالفت کشورهای عربی به خصوص عربستان و امارات به هر گونه تعرض نظامی آمریکا به ایران پرداخته است. گاردین نوشته است: «همزمان رد گسترده حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران از سوی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، عامل نسبتاً جدیدی در معادله میان تهران و واشنگتن است و طرح ترامپ برای سفر به عربستان سعودی در اولین سفر خارجی خود به این معنی است که او ممکن است شخصاً مخالفت شدید با حمله به ایران را از سوی ولیعهد سعودی، محمد بن سلمان، بشنود!»

گاردین در بخشی از گزارش خود نوشته است که «مخالفت کشورهای حاشیه خلیج‌فارس با حمله به ایران بر اساس قرابت ایدئولوژیک این کشورها با ایران نیست بلکه بر این احساس و تحلیل استوار است که منطقه باید از بی‌ثباتی سیاسی بیشتر اجتناب کند و تغییر نظام سیاسی در ایران چیزی نیست که این کشورها به دنبال آن باشند».

ترکیه هم با کشورهای عربی دقیقاً هم‌نظر است. هاکان فیدان، وزیر امور خارجه ترکیه در اظهاراتی تازه درباره تحولات اخیر در غرب آسیا اعلام کرده که «ما نمی‌خواهیم هیچ حمله‌ای به ایران صورت بگیرد و بر ضرورت حل‌وفصل مسائل از طریق دیپلماسی تأکید داریم».

همسویی پاریس و لندن؟

اینکه مقامات تندرو دولت جدید ترامپ مانند مایک والتز، مشاور امنیت ملی ایالات متحده، خواستار «برچیدن کامل» برنامه هسته‌ای ایران شده و یا اینکه پیت هگستس، وزیر دفاع این کشور مواضع رادیکال علیه تهران ارائه می‌کند، موضعی است که نشان می‌دهد همچنان آنها به دنبال یک سناریوی تکراری هستند و آن هم قزم نگه داشتن ایران در افکار عمومی منطقه و داخل ایالات متحده است. در این مسیر اما ایالات متحده تنها نیست بلکه فرانسه و انگلیس هم با آنها همگام هستند. چند روز پیش سه منبع دیپلماتیک به رویترز اعلام کردند که امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، وزرای کلدی و کارشناس‌ها را برای بحث درباره ایران از جمله برنامه هسته‌ای آن در میان تنش‌های فزاینده بین تهران و دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا گرد هم آورده است. خبرگزاری رویترز نوشته است که چنین جلسه‌ای از کابینه دولت فرانسه که به یک موضوع خاص اختصاص

یافته باشد، نادر است و نشان‌دهنده نگرانی فزاینده متحدان اروپایی واشنگتن درباره افزایش تنش‌ها میان تهران و واشنگتن بر سر فعالیت‌های هسته‌ای ایران است. رویترز نوشت که «فرانسه، انگلیس و آلمان در ماه‌های اخیر تلاش کرده‌اند تا فشار بر ایران را افزایش دهند تا آن را به مذاکره درباره برنامه هسته‌ای خود ترغیب کنند».

همچنین مارکو رویو، وزیر امور خارجه آمریکا اخیراً با دیوید لمی، وزیر امور خارجه انگلیس به صورت تلفنی گفت‌وگو داشته و دو طرف در این تماس درباره تحولات خاورمیانه گفت‌وگو کردند و بر تعهد مشترک خود بر آنچه که «اولوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای» خوانده شد، تأکید کرده‌اند.

اسرائیل، مولفه مخرب

اینکه قرار است گفت‌وگوها میان ایران و آمریکا طی هفته‌های آینده به کجا ختم شود، مشخص نیست اما نکته بسیار مهم این است که اسرائیل در این راستا به شدت از این رویداد نگران و عصبانی شده است. در این خصوص کدعون ساعر، وزیر امور خارجه اسرائیل در جریان سفر به پاریس در گفت‌وگویی تفصیلی با روزنامه فیگارو اعلام کرد که «انتظار دارم جامعه بین‌المللی مصمم‌تر عمل کند. البته این به معنای خوش‌بینی من نسبت به احتمال دستیابی به توافق نیست چراکه شکاف بین دیدگاه آمریکا و ایران همچنان بسیار گسترده است». از سوی دیگر بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل در سفر اخیر خود به مجارستان در کنفرانس مطبوعاتی مشترکش با ویکتور اوربان مجدداً ایران را خطاب قرار داد و گفت که ما از اروپا و اسرائیل در برابر محور ایران محافظت خواهیم کرد. این درحالی است که بارها مقامات عالی تهران اعلام کرده‌اند که ایران هیچ‌گونه نیروی نیابتی ندارد.

کرملین: ایران متحد ماست

واکش روسیه هم به اظهارات ترامپ و تهدید ایران به حمله نظامی هم طی روزهای اخیر کاملاً مشخص بوده است. اگرچه برخی‌ها با دیده تردید به مسکو می‌نگرند اما در جدیدترین واکنش‌های صورت گرفته از سوی روسیه، دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین (جمعه) اعلام کرد «مشکل پرونده هسته‌ای ایران تنها باید از راه‌های سیاسی، دیپلماتیک و مسالمت‌آمیز حل شود و همه طرف‌ها باید در این زمینه خویشتن‌داری مطلق داشته باشند». پسکوف با بیان اینکه روسیه، ایران را متحدی می‌داند که روابط خود را با آن توسعه داده است، گفت که «ا همه طرف‌های موجود در وضعیت ایران باید خوش‌نیت‌داری کنند و بر تلاش‌های دیپلماتیک تمرکز داشته باشند».

ادامه تیتیر یک

توافق اقتصادی

دیپیرکل حزب کارگزاران سازندگی همچنین خاطر نشان کرد: «هنگامی که کشوری به یک فناوری پیشرفته دست پیدا می‌کند، نمی‌توان آن دانشش و توانمندی را به عقب بازگرداند. فناوری هسته‌ای در ایران به دستاوردهای مشخصی رسیده و کارکردهای صلح‌آمیز خود را داشته و خواهد داشت. هیچ محدودیتی و هیچ عملیات مخرب نظامی، قادر نخواهد بود این فناوری و دانش بومی شده را در ایران از بین ببرد. ایران به فناوری غنی‌سازی اورانیوم و استفاده‌های صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای مجهز شده و این یک واقعیت برگشت‌ناپذیر است.»

این کارآفرین اقتصادی ضمن اشاره به استفاده از دیپلماسی اقتصادی به ظرفیت‌های عظیم اقتصادی ایران اشاره کرد و گفت: «وجود پروژه‌های اقتصادی متعدد با صرفه اقتصادی بسیار بالا در ایران که ارزش آن‌ها به چند تریلیون دلار می‌رسد، می‌تواند به عنوان یک موتور محرک قدرتمند برای اقتصاد جهانی عمل کند. این ظرفیت‌ها نه تنها اقتصاد ایران را به شکوفایی می‌رساند بلکه حتی قادرند به رشد اقتصادی کشورهایی مانند آمریکا نیز کمک کنند.»

مرعشی با تأکید بر اهمیت مذاکرات در شرایط کنونی بیان کرد: «مذاکرات، چه مستقیم و چه غیرمستقیم (که در شرایط فعلی عملاً طرف سومى وجود ندارد و مساله عمدتاً بین ایران و آمریکاست) باید با دیدی باز و واقع‌بینانه از سوی هر دو طرف دنبال شود تا در یک بازه زمانی کوتاه به نتیجه‌ای ملموس برسد. دستیابی به توافق می‌تواند بستر لازم را برای اجرای پروژه‌های بزرگ اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری‌های وسیع در جغرافیا و سرزمین ایران فراهم آورد؛ پروژه‌هایی که می‌توانند منافع متقابل هر دو کشور، ایران و آمریکا را تأمین کنند.» وی در پایان ضمن اشاره به تحولات اخیر در ادبیات رئیس‌جمهور آمریکا، ابراز امیدواری کرد که طرفین با رعایت احترام متقابل و در چارچوب مذاکراتی هوشمندانه و توأم با حسن نیت، بتوانند به سرعت از نقاط اختلاف عبور کرده و بر همکاری‌های اقتصادی با منافع مشترک متمرکز شوند.

ادامه گزارش یک

دفاع تمام‌قدا از ایران

۴ نگرانی برای صلح جهانی

- فقط نگران ایران نیستیم بلکه نگران صلح جهانی هستیم. در ۱۵ ماه گذشته، رژیم اسرائیل در عریان‌ترین شکل، تمام هنجارهای حقوق بشری و قواعد حقوق بشردوستانه بین‌المللی و ارزش‌های صلح، دموکراسی و انسانیت و اعتبار نهادهای بین‌المللی را زیر پا گذاشته و با حمایت آمریکا و برخی دولت‌های اروپایی به نقض حقوق بشر ادامه داده است.
- اکنون با فردی در رأس دولت آمریکا مواجه هستیم که برخلاف ادعای صلح در دوره رقابت‌های انتخاباتی، می‌خواهد مسائل بین‌المللی را با زور و بمب و جنگ حل کند. رفتارش درباره گرینلند، کانادا، اروپا، اوکراین و غزه نیز نشان می‌دهد به جای دیپلماسی و ادبیات حقوقی از ادبیات زور استفاده می‌کند. او چند بار گفته است، ایران یا مذاکره می‌کند یا بمباران می‌شود. این اظهارات نقض آشکار منشور ملل متحد و تهدیدی برای صلح جهانی است.

۵ اعلام موضع

ما امضاکنندگان این بیانیه برای دفاع از ایران، دفاع از انسانیت، دفاع از صلح جهانی در صورت هرگونه تعرض به ایران، فارغ از اختلاف دیدگاه‌های خود با حکومت، با تمام قدرت از کشورمان دفاع می‌کنیم و از همه جهانیان می‌خواهیم در برابر جنایات دولت اسرائیل و تهدیدهای جنگ‌طلبانه دولت جدید آمریکا ایستادگی کنند.

تجاوز به ایران و هر اقدامی علیه توان دفاعی کشور ما، دیگر اقدامی علیه حکومت نیست بلکه اقدامی علیه ملت ایران است و منطقه را به آشوبی بزرگ کشیده و جهان را متضرر خواهد کرد.

ادبیات جهان

تصویرگر درخشان بخران‌ها

ماریون برونه برندهٔ جایزهٔ آلمانا شد

ماریون برونه، نویسندهٔ فرانسوی رمان‌های پلیسی و ادبیات کودکان و نوجوانان، جایزهٔ یادبود آسترید لیندگرن (آلمان) ۲۰۲۵ را به عنوان یکی از مهم‌ترین جوایز ادبیات کودک و نوجوان دریافت کرد. ماریون برونه که متولد سال ۱۹۷۶ است نخستین رمانش با عنوان «خواهر» در سال ۲۰۱۳ منتشر شد. او در کتاب‌های خود به مسائل اجتماعی روز می‌پردازد و تصاویر ژرفی از گروه‌های آسیب‌پذیر و جوانان شورشی ترسیم می‌کند. انتخاب موضوعات او هم‌زمان با مسائل روز است اما با پیوندهایی به فولکلور و اسطوره‌ها، اثری ماندگار خلق می‌کند. او تاکنون ۱۵ کتاب منتشر کرده که اغلب آن‌ها مختص نوجوانان است.

هیأت داوران در بیانیه‌ای دلیل انتخاب ماریون برونه را به عنوان برندهٔ جایزهٔ آسترید لیندگرن اعلام کرد: «کتاب‌های ماریون برونه در زمانه‌ای خروشان و پرتلاطم جریان دارند، با بخران اقلیمی و آسیب‌پذیری اجتماعی به عنوان درون‌مایه‌های تکرارشونده، که در نثری درخشان و شفاف، جوانانی را به تصویر کشیده است که علیه جامعه‌ای فاسد شورش می‌کنند. بخش‌های تاریک و خشن جهان ما در روایت‌های به‌موقع برونه کاوش می‌شوند اما با پیوند به اسطوره‌ها و فرهنگ عامه این آثار جاودانه می‌شوند».

بوئل وستین، رئیس هیأت داوران جایزهٔ یادبود آسترید لیندگرن هم دربارهٔ انتخاب ماریون برونه گفت: «ماریون برونه تصویرگر درخشانی از شرایط زندگی جوانان در جهانی است که به شکل چشم‌گیری مادی و تهدیدگر است. در داستان‌های درخشان او زمان‌های حال و آینده درهم تپیده می‌شوند؛ آن‌جا که مرزهای دوستی و عشق مدام مورد آزمایش قرار می‌گیرند. کار او دقیقاً زمان ما را هدف می‌گیرد».

برنده شدن ماریون برونه نشان‌دهندهٔ اهمیت ادبیاتی است که هم‌زمان مسائل روز را منعکس و با استفاده از عناصر کهن، آن‌ها را به داستان‌هایی فراموش‌نشدنی تبدیل می‌کند. این جایزه بار دیگر ثابت کرد که ادبیات کودک و نوجوان تنها برای سرگرمی نیست بلکه آینه‌ای از جامعه و ابزاری برای تغییر است.

بر اساس گزارش تلویزیون سوئد (SVT) امسال ۲۶۵ نامزد از ۷۲ کشور و منطقهٔ جهان برای جایزهٔ آلمانا نامزد شده بودند. در میان نامزدهای امسال این جایزهٔ ادبی از ایران ۹ چهره و نهاد ادبی برای دریافت جایزه معرفی شده بودند که شامل احمد اکبریور (نویسنده)، علی خدایی (تصویرگر)، علیرضا گلدوزیان (تصویرگر)، هدی حدادی (تصویرگر)، هوشنگ مرادی‌کرمانی (نویسنده)، محمد میرکیانی (نویسنده)، نوید سیدعلی‌اکبر (نویسنده)، با من بخوان (نهاد ادبی) و رضا دالوند (نویسنده/تصویرگر) می‌شود.

جایزهٔ «آسترید لیندگرن» از سال ۲۰۰۲ از سوی دولت سوئد برای بزرگداشت آسترید لیندگرن، نویسنده شهیر این کشور بنیان نهاده شد. این جایزه به اشخاص یا سازمان‌هایی اهدا می‌شود که نقش برجسته‌ای در خلق ادبیات کودک و نوجوان یا ترویج آن داشته باشند. در هر سال بیش از ۲۵۰ فرد یا نهاد از سراسر جهان برای این جایزه نامزد می‌شوند. این جایزه نه‌تنها به نویسندگان و تصویرگران اهدا می‌شود بلکه قصه‌گویان، مروجان و نهادهای حوزهٔ ادبیات کودکان و ترویج کتاب‌خوانی نیز می‌توانند به آن دست یابند و سالانه به یک یا بیش از یک هنرمند یا مروج ... صرف‌نظر از زبان و ملیت آن‌ها اعطا می‌شود. آثار این هنرمندان باید دارای کیفیت بالایی هنری و ارزش‌های انسانی‌ای باشند که آسترید لیندگرن به آن‌ها باور داشت.

انجمن نویسندگان، شورای کتاب کودک، کانون پرورش کودکان و نوجوانان و موسسه پژوهشی کودکان دنیا، چهار نهاد ایرانی هستند که می‌توانند برای این جایزه نامزدهایی را معرفی کنند. نامزدی در این جایزه تنها می‌تواند توجه جهانی را به نویسنده و ترویج‌گر معرفی شده جلب کند بلکه در مطرح شدن ادبیات و فعالیت‌های فرهنگی کشور در سطح جهانی نیز نقش بسزایی دارد. این جایزهٔ ادبی به ارزش ۵ میلیون کرون سوئد به‌عنوان بزرگ‌ترین و گران‌ترین جایزهٔ ادبیات کودکان و نوجوانان و دومین جایزهٔ بزرگ ادبیات کودک و نوجوان پس از جایزهٔ «هانس کریستین آندرسن» در جهان مطرح است.

کافه

تازه‌های ادبیات و هنر

شاگرد جلال و محصص

پروانه اعتمادی نقاش معاصر در اولین روز ۱۴۰۴ در گذشت

پروانه اعتمادی، نقاش تجربه‌گرا که تنوع نمایشگاه‌ها و دوره‌های کاریش، حکایت از زندگی پرشور هنرمندی داشت که مدام در پی کشف راه‌های تازه بود، در اولین روز سال ۱۴۰۴ و در ۷۸ سالگی درگذشت.

آثار پروانه اعتمادی سرشار از برخورد او با دنیای پیرامونش بوده و ماهیتی خودزندگینامه‌ای دارند. اگرچه اعتمادی بارها گفته بود که دوست ندارد به او برچسب «زن هنرمند» یا «هنرمند فمینیست» بزنند و معتقد بود، آثار او بیشتر با «عذاب و خلسه شعر» ظنین‌انداز است، با این حال آثارش چشم‌اندازی عمیقاً زنانه را به نمایش می‌گذارند که با جریان مردسالارانهٔ هنر پیش از انقلاب ایران در تضاد بود. اعتمادی بدون مقایسه با مردان به کاوش مداوم در تجربهٔ زن بودن، حافظه و مفهوم زندگی می‌پردازد. کلاژها و طراحی‌های او در دوران پس از انقلاب، که اغلب با عکس‌های شخصی ترکیب شده‌اند، نگاهی نوستالژیک اما انتقادی را در خود دارند. اعتمادی نقاش صریحی بود و صراحت خاص خود را داشت. پروانه اعتمادی به کرات با افتخار به این نکته اشاره می‌کرد که شاگرد جلال آل‌احمد بوده است. از قرار معلوم آل‌احمد، معلم ادبیات او در دبیرستان شاهدخت بوده و مشوق اعتمادی در کار نقاشی می‌شود. جلال آل‌احمد وقتی استعداد نقاشی را در وجود پروانه اعتمادی پیدا می‌کند، بهمن محصص را به عنوان معلم خصوصی نزدش می‌فرستد تا به او نقاشی یاد دهد. اعتمادی هم‌چنین همسر رویین پاکباز، تاریخ‌نگار هنر، منتقد و نقاش نوگرای ایرانی بود.

چهار دورهٔ کاری

پروانه اعتمادی ۵ اسفند ۱۳۲۶ در بیرجند به دنیا آمد و زمانی که ۶ ساله بود به همراه خانواده به تهران آمد. همانطور که اشاره شد، نقاشی را نزد بهمن محصص آغاز کرد و تنها شاگرد مستقیم این هنرمند محسوب می‌شود. به گفتهٔ خودش، سلیقه‌اش را از محصص به یادگار برده و جسارتش را از آل‌احمد. اعتمادی سال ۱۳۴۶ وارد دانشکدهٔ هنرهای زیبا دانشگاه تهران شد اما پس از دو سال درس و دانشگاه را رها کرد. تقریباً ۲۰ ساله بود که به هنرمندان تالار قندریز (تالار ایران) پیوست. او تنها زنی بود که در میان این هنرمندان پذیرفته شد و اولین نمایشگاهش را سال ۱۳۴۷ در این تالار برگزار کرد. اعتمادی که کار

خود را با نقاشی آبستره شروع کرد، در ادامه به نقاشی رنگ روغن سپس مداد رنگی و کلاژ کشیده شد.

اعتمادی از سال‌های آخر دههٔ ۴۰ به تجربه‌گرایی‌های فرمی رو آورد. شاخص‌ترین آثار او در این دوره، نقاشی‌های طبیعت بی‌جان ساده، خلاصه و بدون جزئیاتی است که روی بافت خشن سیمانی تصویر کرده است. خود او دربارهٔ این دوره از کارش گفته: «من با فرم سروکار دارم و بازی فرم‌ها با یکدیگر... به کشیدن طبیعت بی‌جان رو آوردم که ساخت تابلو در لایهٔ دیگر، زیر فیگورها و موتیف‌ها جا گرفته بود. تابلو در عین حال شکلی آشنا داشت که بیننده را می‌ایستاند تا با آن ارتباط بیشتری داشته باشد؛ بدون آن‌که از اصول مورد قبولم که بازی با شکل‌ها و تناسبات خط و رنگ بود، عدول کرده باشم.» اعتمادی در دههٔ ۵۰ کلاس‌های نقاشی خود را با نام

استودیو پروانه برپا کرد و این کلاس‌ها به مدت ۲۵ سال دایر بود. او شیوه خاص خود را در تدریس هنر داشت و هنرمندان مطرحی مثل آویش خیره‌زاده و صادق تیرافکن از هنرآموزان او بودند. اعتمادی در دههٔ ۶۰ نقاشی با مدارنگی را تجربه کرد. در این دوره عناصر تصویری را به کار گرفت که بر اثر تکرار در نقاشی‌های او تبدیل به نماد شدند و هویت خاص خود را پیدا کردند. او از ترکیب عناصری مثل انار، گل نرگس، ترمه و تور با اشیایی که در زمینه‌ای سفید با نوری محو شونده قرار گرفته بودند، نوعی فضای شاعرانه و نمادین را به وجود آورد. اعتمادی مهارت زیادی در کاربرد مدارنگی و

از مجموعهٔ دخترشاه پریان

رعایت تناسب طرح و رنگ و سایه‌روشن داشت و در این ترکیب‌های ظریف و متوازن، بافت اشیاء را با رنگ‌های گرم و درخشان به دقت بازنمایی کرد. او در دورهٔ چهارم فعالیت خود به خلق تصاویر با شیوهٔ کولاژ رو آورد. این آثار برخلاف کارهای پیشین او معمولاً پرتحرک است. او تکه‌های بریده شده از نقاشی‌ها یا پارچه‌ها را روی بوم‌های بزرگ می‌چسباند و بیشتر آثار او، لباس‌هایی رقصان و رها در فضا را نشان می‌داد. یکی از شاخص‌ترین مجموعه‌کارهای کلاژ او، «دختر شاه پریان» نام دارد که آثار متفاوتی را با این موضوع خلق کرده است. اعتمادی در دههٔ ۸۰ به تجربه‌های تازه‌ای در زمینهٔ چیدمان، کار با سفال و ترکیب آن با خوشنویسی دست زد. دورهٔ واپسین کاری او با نمایشگاهی به نام «یکی بود، یکی نبود» آغاز شد که در سال ۱۳۸۳ در گالری گلستان برپا کرد. اعتمادی در این مجموعه‌کارها از اساطیر و افسانه‌های ادبیات کهن ایران بهره گرفت و نگاهی انتقادی به فضای اجتماعی ایران معاصر داشت. مجموعهٔ نقاشی‌های دیجیتال «یکی بود، یکی نبود» هم انیمیشن بود و هم موسیقی و هم نقاشی و فضایی تاریک و شوم بر آنها حاکم است. او این آثار را از روزی شروع کرد که عراق توسط آمریکایی‌ها اشغال شد. اعتمادی در ادامه قرار بوده این نقاشی‌ها را به دهلی‌نو ببرد و در یکی از گالری‌های معتبر این شهر به نمایش بگذارد اما به دلایلی این کار صورت نگرفت. او معتقد بود، فضای ارانه این نقاشی‌ها باید به گونه‌ای باشد که لافل بتوان نیمی از آن‌ها را روی پرده سینما نمایش داد. او نمایشگاه‌های انفرادی و گروهی زیادی هم در بال (سوئیس)، پکن، پاریس، لس‌آنجلس، ونکوور و دهلی‌نو داشت. دربارهٔ زندگی و آثار پروانه اعتمادی سه فیلم مستند ساخته شده است که به ترتیب عبارتند از: فیلم مستند «پروانه اعتمادی» به کارگردانی علی نائینی (۱۳۶۸)، حضور در مستند فیلم «ماندن» به کارگردانی مانی حقیقی (۱۳۷۶–۱۳۸۰) و فیلم «پروانه» به کارگردانی بهمن کیارستمی (۱۳۹۹). «کتاب پروانه» هم گزیدهٔ آثار پروانه اعتمادی است که توسط نشر نظر منتشر شده است.

شناسه آگهی ۱۸۹۹۳۳۸

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله‌ای

پروژه ساختمان تجاری مسکونی (از مرحله تاسیسات تا کلید تحویل) افق خلیج فارس واقع در بندرعباس

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان هرمزگان در نظر دارد فراخوان مناقصه عمومی **اجرای دستمزدی (از مرحله تکمیل دیوارچینی و اجرای تاسیسات مکانیکال، الکتریکال و گازکشی تا مرحله کلید تحویل) به همراه تهیه کلیه ابزار، تجهیزات و تامین ماشین آلات و تامین عوامل فنی و نیروی کار ساده و ماهر برای اجرای عملیات ساختمان تجاری مسکونی افق خلیج فارس واقع در شهرستان بندرعباس** را از طریق برگزاری مناقصه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت بر خط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم به عمل آورند.

الف) شرح مختصر پروژه

ردیف	شرح مختصر موضوع مناقصه	محل پروژه	مدت پیمان (ماه)	بر آورد ریالی با احتساب ضرایب و بدون مالیات بر ارزش افزوده (ریال)	مبلغ ضمانت شرکت در مناقصه (ریال)
۱	اجرای دستمزدی به همراه تهیه و تامین کلیه ابزار، تجهیزات، ماشین آلات و نیروی انسانی ماهر تکمیل عملیات ساختمانی پروژه افق خلیج فارس	بندرعباس	۱۸	۵۵۵،۴۳۱،۸۸۱،۶۷۶	۲۷،۷۷۱،۵۹۵،۰۰۰

ب) محل اعتبار پروژه: منابع داخلی (نقد) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی هرمزگان

ج) مواعد زمانی فرآیند مناقصه:

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ستاد: **۱۴۰۴/۰۱/۱۶**

مهلت دریافت اسناد مناقصه: **روز شنبه ۱۴۰۴/۰۱/۱۶ لغایت روز شنبه ۱۴۰۴/۰۱/۲۳**

مهلت ارسال پیشنهاد مناقصه: **پایان وقت اداری روز شنبه ۱۴۰۴/۰۲/۰۶**

زمان بازگشایی پاکت: **ساعت ۹:۰۰ روز یکشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۰۷** در محل سالن جلسات بنیاد مسکن هرمزگان

آدرس و اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت پاسخ به سوالات در خصوص اسناد مناقصه و تحویل پاکت پیشنهاد: بندرعباس، میدان فرودگاه، اداره کل بنیاد مسکن، واحد دبیرخانه. تلفن: ۰۳-۳۳۶۷۰۵۸۰ (۰۷۶) داخلی امور قرارداد ۳۱۷ - داخلی مسکن شهری ۲۴۳

د) نوع تضمین شرکت در مناقصه: به یکی از روش‌های (۱) ضمانتنامه بانکی (۲) فیش واریز به حساب **۴۲۰۲۱۰۰۰۰۱۶۲ بانک مسکن شعبه مرکزی بندرعباس** به نام بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان هرمزگان

محل تحویل پاکت ضمانت: بندرعباس، میدان فرودگاه، ساختمان اداره کل بنیاد مسکن، طبقه همکف، دبیرخانه و سامانه

ه) اطلاعات تکمیلی مناقصه و شرایط متقاضی: ۱- داشتن شخصیت حقوقی ۲- دارای گواهینامه معتبر صلاحیت پیمانکاری با حداقل **رتبه چهار ساختمان ۳-** حدنصاب تعداد شرکت کنندگان در مناقصه **یک نفر** می باشد. ۳- مناقصه‌گزار مختار به رد یا قبول هر یک از پیشنهادات است ۴- داشتن سابقه اتمام در مدت پیمان حداقل یک پروژه ساختمان مسکونی با متراژ بیش از ۱۰ هزار مترمربع در ۱۰ سال گذشته ۵- شرکت پیمانکاران صاحب صلاحیت در مناقصه و ارزیابی کیفی به شرط داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه و نیز معتبر بودن اسم شرکت در پایگاه <http://sajarmporg.ir> مجاز می باشد. ۶- داشتن گواهینامه صلاحیت ایمنی از وزارت کار و امور اجتماعی ۷- سایر اطلاعات و شرایط در اسناد مناقصه درج شده است.

روابط همومی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان هرمزگان

نانی مورتی بستری شد

نانی مورتی، فیلمساز برجسته ایتالیایی، پس از تجربه سکته قلبی در بیمارستانی در رم بستری شد. منابع محلی از انجام عمل جراحی موفقیت‌آمیز و وضعیت پایدار این کارگردان ۷۱ ساله خبر دادند. مورتی که خارج از ایتالیا بیشتر با فیلم‌های «خاطرات عزیز» (۱۹۹۳) و «اتاق پسر» (۲۰۰۱) شناخته می‌شود، از چهره‌های تاثیرگذار سینمای اروپا محسوب می‌شود. فیلم «اتاق پسر» در سال ۲۰۰۱ برنده نخل طلای جشنواره کن شد.

تولید پتومت جدید

تاکنون ۱۳۰ قسمت از «پتومت» ساخته شده و قسمت‌های جدید آن در دست ساخت است. پویانمایی «پتومت»، نخستین بار سال ۱۹۷۶ در قالب یک فیلم کوتاه با نام «متفکران» در سینماها نمایش داده شد. لوبومیر بنس، کاریکاتوریست اهل چک خالق «پتومت» بود. تولید هر قسمت از این مجموعه سه ماه زمان می‌برد و بیشتر اشیای حاضر در صحنه با دست ساخته می‌شود.

اکران اوئین فیلم ممت

دیوید ممت فیلم درام «هنری جانسون» را که اولین فیلمی است که بیش از یک دهه ساخته، بهار امسال تولید می‌کند. تولید این فیلم با بازی شپا لایوف که اقتباسی از نمایشنامه ممت در سال ۲۰۲۳ به همین نام است، به‌تازگی به پایان رسیده است. علاوه بر لایوف که در صحنه نمایش هم در این نقش بازی کرد، بقیه بازیگران نمایش در همان نقش‌های صحنه‌ای خود، در فیلم بازی کرده‌اند.

دیدگاه: یادداشت سینمایی

به بهانه پخش سریال معاویه

چالش‌های ایفاگری نقش قدیسین

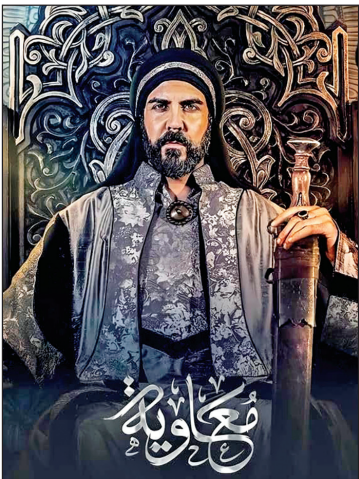
مهرزاد دانش

منتقد

سریال معاویه (طارق العریان) که در ماه رمضان امسال پخش شد، فارغ از بازتاب‌های جنجالی زی‌دانش (مثل ممنوعیت نمایش در ایران و عراق) اثر رقت‌بار و ضعیفی بود. دیالوگ‌های دمدستی، روایت از هم‌گسسته، بازی‌های اغراق‌آمیز، شخصیت‌پردازی‌های بدون عمق، شعاری بودن، درام سست، ساختار ناموزون و... چنان از متن و بطن سریال فوران می‌زد که پنهان شدن پشت جلوه‌های ویژه گرافیکی مثلاً به‌روزش هم نتوانسته بود از شدت این حجم از ضعف بکاهد. حالا به همین بیفزایید تحریف‌های فراوان تاریخی که حتی براساس منابع غیرشیعی فاقد توجیه استنادی بود و سریال را به لحاظ صداقت تاریخی هم مخدوش می‌ساخت.

اما در این میان یک نکته را برای نگارنده قابل تامل می‌کرد. یکی از موارد جنجال‌برانگیز این سریال، نمایش چهره خلفای راشدین از طریق ایفاگری نقش‌شان توسط هنرپیشگان بود که در فضای فیلم و سریال‌سازی در کشورهای اسلامی کم‌سابقه می‌کرد. نه در فیلم محمد رسول‌الله مصطفی عقاد خبری از این نمایش بود (حضور حضرت علی را به واسطه شمشیر معروفش ال‌فا می‌کردند و وجود ابوبکر را با واسطه‌های دیگر مثل زیدبن حارثه) و نه حتی در سریال امام علی میرباقری. مخالفت علمای حوزوی کشورهای سنی و شیعه با این نمایش، علت اصلی پرهیز از ایفاگری نقش این افراد توسط هنرپیشه بود. حالا در سریال معاویه هر چهار خلیفه (ابوبکر، عمر، عثمان و حضرت علی) بی‌هیچ مانعی حضور فیزیکی داشتند و از قضا چهره‌هایی معمولی و بدون روتوش‌های اغراق‌آمیز برای جذاب‌تر کردن شمایل یا قدیس‌نمایی هم داشتند. اما از قضا همین تمهید، شاید از معدود عناصر سریال بود که حس سمپاتیک مخاطب را به آدم‌های داستان برمی‌انگیخت و تماشاگر می‌توانست بزرگان دینی (بسته به نوع مذهب مخاطب) را با شمایلی باورپذیر و خودمانی و صمیمی مشاهده کند.

از قضا در فرهنگ مردمی شیعی ما ایرانیان، شمایل‌نگاری از بزرگان دین، قدمتی دیرینه دارد و تا همین چند سال قبل شاید کمتر خانه‌ای مخصوصاً در بین خانواده‌های سنتی بود که در آن شمایل عرفی از حضرت محمد و حضرت علی و امام حسین و حضرت عباس و ام‌ام رضا با همان عمامه‌ها و چفیه‌ها و شال‌های سبز و کلاه‌خودها بر دیوار یا روی طاقچه‌ها جلوه‌گری نکند. در مراسم سوگواری، به‌ویژه برای امام حسین نیز از این شمایل زیاد یافت می‌شود. کاری به صحت‌وسقم چهره‌پردازی‌های جاری در این تابلوها ندارم که قاعداً آکنده از اغراق و خیال‌پردازی براساس فرهنگ سنتی زیبایی‌شناسانه ایرانی است، اما در هر حال شمایل‌نمایی از قدیسین در فرهنگ ما ایرانیان امری متداول بوده است. حال سوال این است، چرا با وجود این سنت و قدمت، نوبت به فیلم و سریال که می‌رسد، بازیگری در نقش این بزرگان تعبیر به بی‌حرمتی‌شان می‌شود؟ مشکل از نفس تصویرسازی این بزرگان است یا مشکل به اقتضانات امر بازیگری مربوط است؟ اگر چنین است، با پدیده رایج تعزیه که افراد به‌طور زنده رودرو با مخاطب، نقش قدیسین و حتی بانوان بزرگ‌مرتبه‌ای مانند حضرت زینب را شبیه‌خوانی می‌کنند، چگونه سازگاری شرعی برقرار شده است؟ چرا در تعزیه به استفاده از بازیگر برای نقش‌آفرینی قدیسین مجاز است، ولی در سینما مجاز نیست؟ مرور و مذاقه در این ماجرا، نیاز به تفصیل بیشتر دارد که در نوبت آینده بدان خواهیم پرداخت.

کلاویژ نادری

دبیر گروه سینما و تلویزیون

تلویزیون سال‌هاست که از مرجعیت رسانه‌ای خود فاصله گرفته و اینطور که به نظر می‌رسد، برای مدیرانش هم چندان اهمیت ندارد که این مرجعیت را دوباره بازبندد. با این حال، در دوره‌هایی خاص این رسانه می‌تواند تا اندازه‌ای این نقش را برای خود بازتعریف کند. نوروز و تعطیلات آن، برهه‌ای است که تلویزیون می‌تواند، تعدادی از مخاطبان از دست‌رفته خود را دوباره به خود جلب کرده و آنها را پای این جعبه جادویی بنشاند. درست نظیر اتفاقی که این روزها درباره فصل هفتم سریال «پایتخت» رخ داده و بخش زیادی از تماشاگرانی که سال‌هاست این رسانه را فراموش کردند حالا دوباره کنترل تلویزیون را در دست گرفته و شبکه یک را انتخاب می‌کنند تا پس از سال‌ها، ساعتی پای این رسانه بنشینند و مانند گذشته‌ای نه‌چندان دور، تلویزیون ایران را برای تماشا انتخاب کنند. اما افسوس که این اتفاق پس از مدت‌ها تنها با پخش پایتخت رخ داده و ویژه‌برنامه‌های سسال تحویل و پخش سریال‌ها و فیلم‌های سینمایی دیگر برای تماشاگر ایرانی جذابیتی ندارد تا در تحویل سال یا تعطیلات نوروز تلویزیون را برای تماشا انتخاب کند.

الگوی تکرارشونده

برنامه‌های سسال تحویل انگار تبدیل به برنامه‌هایی از سر بازکنی برای تلویزیون شده و مدیران شبکه‌ها تنها این وظیفه را بر دوش احساس می‌کنند که باید برنامه‌ای با دکور مجلل با میزی در وسط و گل‌آرایی بسیار و چلچراغی‌ها عظیم در یک استودیو ترتیب ببینند تا برنامه‌های مربوط به سال تحویل در چنین دکور تکراری اجرا شود. حالا چند سال است که تهیه‌کنندگان بعضی از این برنامه‌ها از ویدئو وال برای طراحی بخشی از دکور خود بهره می‌برند و دیگر نیازی هم به ساخت دکور هم احساس نمی‌کنند. اصلاً معلوم نیست چرا چندین سال مکرر است که آنها هیچ نیازی به تغییر این طراحی تکراری نمی‌بینند و حتی حاضر به ایجاد تغییری محدود در این دکور نمی‌شوند. واقعاً معلوم نیست مجربانی که قرار است در یک نقطه ثابت بایستند هیچ حرکتی و فعالیتی نداشته باشند، چرا ایستاده باید به اجرای برنامه بپردازند و طراحان دکور جای نشستن برای آنها و مهمانان برنامه تعبیه نمی‌کنند. اگر چیدمان و رنگ دکور برنامه‌های سسال تحویل تفاوتی با هم نداشته باشد با تغییر کاتال هیچ تفاوتی در برنامه‌ها احساس نمی‌شود. میزی بزرگ در وسط استودیو قرار داده شده و چند نفر در اطراف آن مشغول حرف زدن و گاهی هم خندیدن هستند. تمام ویژه‌برنامه‌های تلویزیون برای سال تحویل محدود به همین میزانشن می‌شد، بدون اینکه کوچک‌ترین تفاوتی میان شبکه‌های مختلف احساس شود. در واقع می‌توان از سر باز کردن چنین برنامه‌هایی را از طراحی دکور تکرارشونده آن در این سال‌های اخیر هم متوجه شد. نه تفاوتی وجود دارد، نه خلاقیتی. جالب اینجاست که این طراحی در ویژه‌برنامه‌های مربوط به اعیاد دیگر مانند عید غدیر، روز مادر، روز پدر و... وجود دارد و حالا دیگر تبدیل به الگوی ثابت شده که مانند دیگر شابلون‌های این دوره از مدیریت رسانه ملی آن را به راحتی نمی‌توان تغییر داد. گاهی تماشاگر برای مجربانی که ساعت‌ها ناچارند مقابل دوربین بایستند و با مهمانان خوش‌ویش کرده، دل می‌سوزاند که شب عیدی چه کار سختی به آنها محول شده و این سرپا ایستادن‌ها گاهی تا بیش از ۳ تا ۴ ساعت هم به طول می‌انجامد.

فارغ از این طراحی تکراری، دعوت از مهمانان هم تبدیل پروسه‌ای از سر بازکنی شده و مهمانان این برنامه‌ها طوری دعوت می‌شوند که از این استودیو به آن استودیو بروند و مدام درحال تردد در طبقات جام‌جم باشند. انگار مهمانان این برنامه‌ها همگی از فهرستی یکسان انتخاب شده و تعداد افرادی که می‌پذیرند در این برنامه‌ها حضور پیدا کنند، آنقدر محدود است که تبدیل به مهمانانی تکراری می‌شوند. جالب اینجاست که این افراد برای حضور در چنین برنامه‌هایی مقداری هم دریافت می‌کنند که درباره برخی از آنها این مقادیر از چندین میلیون هم فراتر می‌رود.

اجرای متفاوت تک‌نفره

اما در میان تمامی برنامه‌هایی که برای تحویل سال تدارک دیده شده بود، برنامه شبکه نسیم با اجرای فرزاد حسنی کمی متفاوت‌تر از سایر برنامه‌ها بود که البته به شکل ضبط شده و نه زنده روی آنتن رفت. تفاوت این برنامه با ویژه‌برنامه‌های مشابه از شکل دکور تا اجرای تک‌نفره و مهمانان آن را شامل می‌شد. دکور برنامه حسنی هم المان‌های مذهبی را در خود داشت و هم سفره هفت‌سین بزرگی مقابل مجری و مهمانان چیده شده بود. «ایک زلف و این همه دل» نام این برنامه بود که آن را نسبت به بقیه برنامه‌ها متفاوت می‌کرد. حسنی تلاش کرده بود، مهمانان تازه‌ای را به برنامه خود بیاورد و حضور همزمان ابولفضل پورعرب و عنایت بخشی در این برنامه نشان از انتخاب‌های متفاوت حسنی داشت. جالب اینجا بود که پوشش متفاوت مجری در ایتیم‌های مختلف نشان می‌داد که این برنامه در زمان‌های متفاوت ضبط شده و حسنی با کتوشلوار متفاوتی که به تن داشت، نگرانی بابت راکورد برنامه هم از خود نشان نمی‌داد. او با این کار احتمالاً می‌خواسته بر عدم پخش زنده این برنامه تأکید کند و شاید هم با این کار کنایه‌ای به مدیران بزند. تسلط او بر اجرا، شکل مروده‌اش با مهمانان و اجرای برنامه تک‌نفره نشان از توانایی و قدرتش در اجرای برنامه‌ای این‌چنینی دارد که او را از دیگر مجربانی که همزمان با او روی آنتن بودند، متمایز می‌کرد.

سریال‌های نامناسبتی

از آنجا که مدیران تلویزیون اصراری بر ساخت برنامه‌هایی برای نوروز ندارند و استفاده از چهره‌ها و افراد شاخص هم

جزو اولویت‌های آخر دغدغه‌های آنها به حساب می‌آید، می‌توان گفت هیچ یک از سریال‌ها و برنامه‌هایی که برای تعطیلات نوروز ساخته شدند، ربطی به نوروز و رمضان نداشت و حتی در قصه آنها هم هیچ اشاره‌ای به این روزها نمی‌شد. نه در «پایتخت» نشانی از نوروز و رمضان بود و نه در سریال‌های دیگر مانند «قول مردونه»، «بدل»، «مرهم» و... چراکه هیچ یک از اینها را نمی‌توان سریال مناسبی برای نوروز دانست که قصه‌ای برای این تعطیلات داشته باشد. وقتی مدیران دغدغه‌ای برای ساخت برنامه برای نوروز و تعطیلات نداشته باشند، نتیجه همین می‌شود که در هیچ یک از محصولاتی که در این روزها روی آنتن می‌رود، هیچ نشانی از این نوروز دیده نمی‌شوند. چراکه آنها بیشتر دغدغه پرداخت به مناسبت‌های مذهبی دارند تا ملی و متخصص در تولید برنامه‌های مناسبی برای رمضان به‌خصوص عزاداری‌ها هستند. برای آنها مخاطب ۴۱ درصدی محفل بیش از رکوردشکنی «پایتخت ۷» اهمیت دارد و اولی را جزو بیلان کاری خود به حساب می‌آورند. در واقع مدیران فعلی تلویزیون ناچار شدند که از سیروس مقدم و محسن تانابنده کمک بگیرند تا دوباره به تلویزیون بازگردند. چراکه سرانجام متوجه شدند، رسانه را چهره‌های شاخص معنا می‌بخشند نه مدیرانی که تنها به فکر جمع محدودی از تماشاگران هستند. همین که آنهایی که زمانی از مخاطب ۹۰ درصدی برنامه «محفل» می‌گفتند، حالا با واقعیت کنار آمدند و به همین مخاطب ۴۱ درصدی رضایت دادند و متوجه مخاطب میلیونی «پایتخت» شدند و وایرال شدن آن را در فضای مجازی دیدند، خود نشان می‌دهد که متوجه تفاوت برنامه‌سازی برای مخاطب میلیونی و چگونگی مرجعیت یک رسانه شدند. هر چند آنها قلباً هنوز هم با امثال محسن تانابنده کنار نیامدند و حضور آنها را روی آنتن برنمی‌تابند اما پس از چهار سال ماندن در رأس یک رسانه ناچارند، یک سری بدیهیات را برای کار در رسانه بپذیرند و با آنها برخلاف میل قلبی خود کنار بیایند. چراکه رسانه ملی برخلاف تصور آنها نیاز به تماشاگر چند ده میلیونی دارند و نمی‌توان بودجه چند هزارمیلیاردی آن را تنها صرف برنامه‌های تکراری و از سر بازکنی کرد. باید رسانه را آنطور که باید اداره کرد، نه آنطور که مطلوب مدیران است و این کار مستلزم پذیرش تمامی قواعد کار در یک رسانه است.

سال هشتم شماره ۱۹۳۵
شنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۴

توسعه

تحلیل تحولات اقتصادی

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

خداحافظ تحصیل

چرا جوانان دیگر به تحصیل علاقه نشان نمی‌دهند؟

محمود سبیلیان

تحلیلگر اقتصاد

نسل جوان ایران به‌ویژه نسل زد (متولدین اواخر دهه ۱۳۷۰ تا اوایل دهه ۱۳۹۰) در شرایطی پیچیده و متضاد با نسل‌های پیشین رشد کرده است. این نسل که با فناوری دیجیتال، دسترسی به اطلاعات جهانی و نااطمینانی‌های اقتصادی و اجتماعی همراه بوده، نگرش‌ها و الگوهای متفاوتی در زندگی، کار و آینده‌نگری دارد. شواهد نشان می‌دهد که جوانان ایرانی دیگر تحصیل را مسیری مطمئن برای موفقیت نمی‌بینند. نرخ بالای بیکاری فارغ‌التحصیلان (گاه بیش از ۲۰ درصد)، شکاف میان نظام آموزشی و بازار کار و کاهش ارزش اجتماعی مدرک دانشگاهی، اعتماد آن‌ها را به این مسیر سنتی سلب کرده است. در عوض در این نسل تمایل به گزینه‌هایی مانند مهاجرت، کسب مهارت‌های سریع یا فعالیت‌های غیررسمی افزایش یافته است. از سوی دیگر، نسل زد در حوزه مالی نیز رویکردی متفاوت دارد؛ از سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال و طلا گرفته تا خرج کردن برای تجربه‌های شخصی به جای پس‌انداز بلندمدت، نشان‌دهنده تطابق با شرایط تورمی و بی‌ثباتی اقتصادی است. شواهد نشان می‌دهد به دلایل مختلفی به تدریج گروه‌هایی از دانش‌آموزان در حال عبور از درس و مدرسه هستند و تمایل چندانی برای ورود به دانشگاه ندارند. این پدیده صرفاً ماهیت طبقاتی ندارد و شواهدی وجود دارد که حتی میان اقشار پردرآمد نیز این بی‌انگیزگی وجود دارد. دلایل زیادی در شکل‌گیری این وضعیت دخیل است؛ یکی از مهم‌ترین دلایل این است که دانش‌آموزان در کسب رتبه‌های لازم برای ورود به دانشگاه‌های اصلی و رشته‌های مورد علاقه خود احساس ناتوانی می‌کنند. نسل جوان همچنین روند کاهشی تأثیر تحصیلات عالی در تحرک اجتماعی و اشتغال را با تمام وجود احساس می‌کند. در عین حال تمایل به جذب سریع‌تر به بازار کار زیاد شده و در عین حال عده‌ای معتقدند بر خلاف پنج دهه گذشته، تحصیلات مثل گذشته در ذهنیت جوانان ایرانی نردبان رشد و ترقی محسوب نمی‌شود. برخی ریشه‌های این وضعیت را در قطع رابطه کسب و کارها با دانشگاه می‌دانند، برخی معتقدند تحصیلات دیگر منزلت اجتماعی محسوب نمی‌شود و برخی اعتقاد دارند، رفتار ساختار سیاسی و نظام اداری در برخورد با تحصیل‌کردگان این سیگنال را به جوانان داده که تحصیل راه ترقی نیست، به عقیده اقتصاددانان، یکی از مهم‌ترین دلایل، شکاف میان نظام آموزشی و بازار کار است. در ایران، بسیاری از رشته‌های دانشگاهی، به‌ویژه در علوم انسانی و برخی علوم پایه با نیازهای واقعی اقتصاد هم‌راستا نیستند. جوانان پس از سال‌ها تحصیل و کسب مدرک با بیکاری یا مشاغل غیرمرتبط با رشته تحصیلی خود مواجه می‌شوند. برای مثال، نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ایران در سال‌های اخیر گاهی به بیش از ۲۰ درصد رسیده که این امر اعتماد به تحصیل به عنوان مسیری برای موفقیت را کاهش داده است. در دهه‌های گذشته داشتن مدرک دانشگاهی تضمینی برای شغل دولتی یا جایگاه اجتماعی بالا بوده، اما امروزه با افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان و اشباع بازار، این مدرک ارزش پیشین خود را از دست داده است. تورم و کاهش قدرت خرید نیز باعث شده که حتی در صورت یافتن شغل، درآمد حاصل از آن پاسخگوی نیازهای زندگی نباشد. این موضوع جوانان را به این باور سوق داده که تحصیل، سرمایه‌گذاری زمان و هزینه‌ای است که بازدهی قابل‌توجهی ندارد. شرایط اقتصادی ایران شامل تحریم‌ها، نوسانات ارزی و تورم مزمن، امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از جوانان گرفته است. در چنین فضایی، تحصیل که فرآیندی بلندمدت است، جذابیت خود را در برابر گزینه‌های کوتاه‌مدت‌تر مانند مهاجرت، کارآفرینی غیررسمی یا مشاغل موقت از دست می‌دهد. جوانان احساس می‌کنند که وقتی آینده کشور نامعلوم است، صرف چند سال برای تحصیل منطقی به نظر نمی‌رسد. به هر حال اغلب جوانان ایرانی، آینده را در تحصیل نمی‌بینند زیرا نظام آموزشی و شرایط جامعه دیگر تضمین‌کننده امنیت مالی، جایگاه اجتماعی یا رضایت شخصی نیست. در عوض، آن‌ها به دنبال راه‌های جایگزین، مانند مهاجرت، کسب مهارت‌های سریع و کاربردی، یا حتی انفعال در برابر شرایط هستند. این وضعیت نشان‌دهنده نیاز فوری به اصلاحات در نظام آموزشی و اقتصادی است تا تحصیل دوباره به عنوان سرمایه‌گذاری ارزشمند برای آینده تلقی شود. در مشورت و راهنمایی با دکتر سپهر اکباتانی به این پرسش پاسخ می‌دهیم که چرا جوان ایرانی آینده را در تحصیل نمی‌بیند؟ ناامید شدن دانش‌آموزان از ادامه تحصیل چه تبعاتی دارد؟

۸۰

درصد

افت قیمت کریپتو

در معاملات هفته گذشته بیش از ۸۰ درصد کریپتوها با افت قیمت روبه‌رو شدند که پادشاه رمزارزها نیز در میان آنها بود. قیمت بیت‌کوین با ۳.۳ درصد کاهش نسبت به هفته قبل به ۸۲ هزار و ۳۱۱ دلار رسید. دیگر غول‌های بازار همچون اتریوم، ریپل، بایننس، سولانا و دوج‌کوین نیز وضعیت مشابهی داشتند. مهم‌ترین عامل این افت، جنگ تعرفه‌های دونالد ترامپ و واکنش منفی بازارهای مالی به این اقدام است.

۲/۸۶

میلیون واحد

ارزش معاملات بازار سرمایه

با پایان یافتن تعطیلات نوروزی، می‌توان انتظار داشت که ارزش معاملات بازار سرمایه نسبت به روزهای ابتدایی سال افزایش داشته باشد. همچنین با توجه به اینکه شاخص کل به محدوده مقاومتی ۲ میلیون و ۸۶۰ هزار واحدی نزدیک می‌شود، می‌توان انتظار داشت که کمی شدت عرضه‌ها در بازار افزایش یابد اما به صورت کلی برای هفته آینده، بازاری مثبت پیش‌بینی می‌شود که با رشد شاخص کل همراه خواهد بود.

صف آرایی در برابر صادرات

انتقاد تند محمدجواد ابروانی به نامه اتاق بازرگانی ایران

سعید خوش‌بین

گروه اقتصاد

نامه رئیس اتاق ایران به معاون حقوقی رئیس‌جمهوری در نقد سیاست‌های محدود کننده صادرات که در واپسین روزهای سال ۱۴۰۳ در رسانه‌ها منعکس شد با واکنش تند اقتصاددانان و سیاستمداران چپ‌گرا مواجه شده است. محمدجواد ابروانی که یکی از سیاستمداران متمایل به چپ و بازمانده از دولت چپگرای دهه ۱۳۶۰ است در دفاع از محدودیت‌های صادراتی و سیاست‌های موسوم به تنظیم بازار، اعضای اتاق بازرگانی را به ناآگاهی متهم کرده است. در سال‌های گذشته هر زمان قیمت کالایی در بازارهای داخلی افزایش یافته، دولت‌ها به بهانه تنظیم بازار، دستور ممنوعیت صادرات آن کالا را صادر کرده‌اند. استدلال دولتی‌ها این است که کالای ایرانی باید در بازارهای ایرانی عرضه شود و اگر واردی وجود داشت، اجازه صادرات پیدا کند. این در حالی است که به عقیده تاجران بخش خصوصی، هیچ‌کس در بازارهای جهانی منتظر نمی‌ماند و اگر کشوری به هر دلیلی کالای خود را عرضه نکند، تقاضا به سمت دیگری متمایل می‌شود.

اما ماجرای نامه رئیس اتاق ایران چیست و چرا محمدجواد ابروانی به آن واکنش نشان داده است؟

رئیس اتاق ایران در واپسین روزهای ماه اسفند در نامه‌ای خطاب به معاون حقوقی رئیس‌جمهور، خواستار لغو ممنوعیت موقت برخی از اقلام صادراتی شد که توسط معاونت توسعه بازرگانی جهاد کشاورزی و به استناد مصوبات ستاد تنظیم بازار وضع شده است. صمد حسن‌زاده در واکنش به ممنوعیت چند ماهه صادرات برخی از محصولات کشاورزی که به استناد مصوبات ستاد تنظیم بازار وضع شده ضمن اشاره به تبعات جبران‌ناپذیر این ممنوعیت‌ها برای فعالان اقتصادی از معاون حقوقی رئیس‌جمهوری خواست در اسرع وقت، دستور لغو این مصوبات را صادر کند.

در نامه آقای حسن‌زاده خطاب به مجید انصاری، تاکید شده است که اختیارات ستاد تنظیم بازار موجب ممنوعیت و محدودیت صادرات، قیمت‌گذاری دستوری، دخالت در کارکرد بازار، کاهش شدید پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد و ایجاد موانع متعدد در مسیر رشد اقتصادی و اشتغال می‌شود. این نظرات واکنش آقای ابروانی را به دنبال داشته که در حال حاضر عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و مشاور اقتصادی رهبر انقلاب است.

آقای ابروانی با اشاره به اینکه که یکی از مسئولان اتاق بازرگانی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور درخواست کرده که جلوی صادرات در آستانه ماه رمضان و شب عید گرفته نشود، گفته است: «این افراد اصلاً تنظیم بازار را نمی‌شناسند.» منظور وزیر سابق امور اقتصادی و دارایی این است که در شرایطی مانند ماه رمضان و شب عید، که تقاضای داخلی برای برخی کالاها افزایش می‌یابد، باید تعادلی بین صادرات و تأمین نیازهای بازار داخلی برقرار شده تا از فشار بر مصرف‌کنندگان داخلی جلوگیری شود. این اظهارات نشان‌دهنده تأکید ابروانی بر اهمیت مدیریت اقتصادی با در نظر گرفتن مصالح عمومی و اولویت‌بندی نیازهای داخلی در کنار صادرات است اما این اظهارات از نظر اقتصاددانان و تاجران با نقدهای زیادی همراه است.

محمدجواد ابروانی یکی از اقتصاددانان و سیاستمدارانی است که در سال‌های گذشته به طور مستقیم مسئولیت اقتصادی نداشته اما به طور غیر مستقیم بر خیلی از روندهای اقتصادی کشور اثرگذار بوده است. آقای ابروانی دارای مدرک دکتری اقتصاد از دانشگاه تهران است و در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و دانشگاهی سوابق زیادی دارد. او در فاصله سال‌های ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۸ به عنوان وزیر امور اقتصادی و دارایی در دولت میرحسین موسوی فعالیت کرده و

استدلال اقتصاددانان

سال‌های طولانی است که اقتصاددانان بر این نکته تأکید دارند که تنگنای بزرگ در توسعه صادرات محصولات کشاورزی همچنین کشورهای همسایه، ناپایداری سیاست‌های کلان صادراتی است. به این معنی که هر گاه ایران با مازاد درآمد‌های ارزی مواجه شده است برایش صادرات مساله فرعی شده و امتیازهایی که ممکن بود در شرایط خاص به صادرکنندگان بدهد را قطع کرده است. از سوی دیگر هر گاه صادرات کالایی کشاورزی با کمبود داخلی مواجه شده است و به هر دلیل شاهد اعتراض مردم یا حتی شایعه اعتراض شهروندان بوده‌ایم، دولت دستور قطع صادرات را داده است. دولت‌های ایران تنظیم بازار داخل و برطرف کردن نیاز مصرف‌کنندگان را با قیمت‌های پایین‌تر توسعه صادرات ترجیح می‌دهند و این بر روند فعالیت صادراتی اثر منفی دارد. بدعهدی در رساندن کالا به طرف تجاری بدترین اقدامی است که می‌تواند به زیان فرآیند صادرات تمام شود. این اتفاق درباره گوشت مرغ، تخم‌مرغ، پسته و برخی محصولات رخ داده و باعث سلب اعتماد طرف‌های تجاری ایران شده است.

اقتصاددانان معتقدند تثبیت نرخ ارز، دخالت در تجارت خارجی، وضع قوانین و مقررات مزاحم و... موانع مستقیمی است که مانع توسعه صادرات می‌شود مثال بارز آن ممنوعیت‌های صادراتی است که دولت به بهانه تنظیم بازار در فصول مختلف وضع می‌کند. مانند ممنوعیت صادرات مرغ یا تخم‌مرغ با خیابار و گوجه‌فرنگی که به محض افزایش قیمت آن در بازارهای داخلی با ممنوعیت صادرات مواجه می‌شوند. صادرکننده سال‌ها تلاش می‌کند که محصول خود را برای حضور در بازارهای جهانی قابل رقابت کرده و با برندسازی و بازاریابی حضور کالای خود را در کشورهای هدف تثبیت کند. اما به دلیل وجود تحریم‌ها و کمبود برخی کالاها داخلی، سیاستگذار با تصمیمات خلق الساعه صادرات برخی کالاها را ممنوع می‌کند. با این کار هم صادرات کشور و ارزآوری کاهش یافته و هم بازارهای جهانی که به سختی به دست آمده‌اند از دست می‌روند. به همین دلیل اقتصاددانان می‌گویند، کمبود داخلی نباید باعث کاهش صادرات و از دست دادن بازارهای هدف شود. حتی برخی معتقدند چنین ممنوعیت‌هایی وجاهت قانونی ندارد و دولت از چنین اختیاری برخوردار نیست که اعلام کند، صادرات فلان محصول از فردا ممنوع است. نظیر همین مشکلاتی که در صادرات داریم در واردات هم وجود دارد که به عقیده برخی از اقتصاددانان، مشکل به قیمت‌های نسبی و نرخ ارز برمی‌گردد. وقتی نرخ ارز پایین می‌آید، واردات همه چیز به صافه است و تولید داخلی لطمه می‌بیند. همان قصه بیماری هلندی! پس برای واردات تعرفه می‌گذاریم و واردات کالاهای لوکس را ممنوع می‌کنیم یا تنها با تعرفه‌های بالا امکان آن را می‌دهیم. نتیجه افزایش قاچاق است. از ریزترین محصولات تا واردات قاچاق خودروهای لوکس. اگر نرخ ارز را اصلاح کنیم، بعد از آن نه نیازی به تعرفه هست و نه برخورد‌های امنیتی. چون واردات کالای لوکس و غیرمصرفی با ارز گران به نفع واردکننده نیست. مبادی قاچاق گسترده و سیاست‌های غلط تنها به افزایش قاچاق دامن می‌زند.

زیان ابروانی‌ها

تجارت خارجی کشور در سال‌های اخیر درگیر مقررات و

۲۴
قلم

کالای ایرانی مشمول تعرفه ترامپ

دونالد ترامپ بر محصولات ایرانی هم تعرفه ۱۰ درصدی وضع کرده است. بر اساس اطلاعات گمرک، ایران از فروردین تا بهمن ۲۴،۱۴۰۳ قلم کالا به ارزش ۱۷۲.۶ هزار دلار به آمریکا صادرات داشته. بیشترین محصول صادر شده از ایران به آمریکا کتاب و بروشور ارزش ۳۵ هزار دلار است و در میان محصولات صادر شده نام خیار، خیارشور، میوه خشک، اشیا مربوط به جشن و کارناوال، سوهان، مجسمه و اشیا زینتی به چشم می‌خورد.

قوانین دست‌وپاگیر زیادی شده است. از سال ۱۳۹۷ به بعد که دور دوم تحریم‌ها آغاز شد؛ فضای تجارت خارجی نیز با تغییرات زیادی مواجه شد. قوانین سخت‌گیرانه هم در بخش واردات هم صادرات مجدداً وارد فضای تجارت شده و در سال‌های اخیر نیز به اوج خود رسیده است. در بخش واردات، ممنوعیت‌های وارداتی مجدداً وضع شد. در حالی که به موجب قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، وضع هرگونه ممنوعیت و محدودیت غیرتعرفه‌ای و فنی بر واردات ممنوع اعلام شده بود اما فهرست بلندبالایی از کالاها در زمره ممنوعیت‌های واردات قرار گرفتند. کالاها گروهبندی شدند و اولویت واردات در اختیار کالاهای اساسی قرار گرفت.

در بخش صادرات نیز پیمان‌سازی ارزی مجدداً به فضای تجارت خارجی کشور بازگشت. ابتدا صادرکنندگان عمده و در مراحل بعدی تمامی صادرکنندگان ملزم به بازگشت ارزهای صادراتی شدند. وضع چنین مقررات دست‌وپاگیری بر تجارت خارجی هرچند مخل تجارت و فضای کسب‌وکار بوده اما با توجه به شرایط تحریمی سال‌های ۱۳۹۷ به بعد شاید برای مدت محدود می‌توانست برای مدیریت بازار ارز قابل توجه باشد اما امروز پس از گذشت ۶ سال از آن زمان، نگاهی به قوانین و مقررات حوزه تجارت خارجی نشان می‌دهد که نه تنها این قوانین و مقررات (که اتفاقاً بخش زیادی از آنها صرفاً در آن زمان برای یک سال وضع شده بودند) همچنان به قوت خود باقی هستند بلکه در سال‌های اخیر هر روز بر تعداد آنها افزوده شده و قوانین نیز سخت‌گیرانه‌تر می‌شوند.

افرادی نظیر محمدجواد ابروانی و مصطفی میرسلیم، سعید جلیلی، غلامعلی حدادعادل، غلامرضا مصباحی‌مقدم، محمدرضا عارف، احمد توکلی، محمد فروزنده و... از نظر سیاسی اختلاف نظر‌های زیادی دارند اما از نظر اقتصادی تقریباً یکسان فکر می‌کنند. به طور مشخص دو گرایش اصلاح‌طلبی و اصولگرایی در نهاد مهمی مثل مجمع تشخیص مصلحت نظام وجود دارد که افراد منسوب به هر گروه ممکن است از نظر سیاسی و اداره کشور، اختلاف نظر زیادی داشته باشند اما در زمینه اقتصادی تقریباً نظر اشتان مشابه است. به طور مشخص اکثریت اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام قیمت‌گذاری و تنظیم بازار را قبول دارند و جایگزینی برای آن نمی‌شناسند. چنانکه اشاره شد، محمدجواد ابروانی یکی از این افراد است که معمولاً مصاحبه نمی‌کند اما در معدود دفعاتی که با نظرات ایشان مواجه می‌شویم، می‌بینیم که چه دیدگاه‌های دور از واقعیتی دارند. کاملاً واضح است که مسیر را غلط می‌رویم. اگر به این قصه خوش‌بین باشیم باید بگوییم که سیاستگذاران از این اتفاق‌ها درس نمی‌گیرند. اما اگر بدبین باشیم باید بگوییم منافع بسیاری ایجاد می‌کند که از اتفاقات گذشته درس نگیرند و همان اشتباهات را تکرار کنند. نیم‌قرن است یک راه را می‌رویم و به نتایج یکسان می‌رسیم اما باز هم درس نمی‌گیریم. البته باید سیاست‌گذار باشیم که سیاست‌های تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها به‌ندرت می‌توانند برای هر دوره‌ای طولانی حفظ شوند زیرا شواهد بسیار زیادی وجود دارند که نشان می‌دهد این نظرات‌ها تا حدی که موفقیت‌آمیز هستند، می‌توانند باعث ضایعه و خسارت جدی و گاهی اوقات دائمی برای اقتصاد شوند.

گزارش را با نقل قولی از موسی غنی‌زاد به پایان می‌رسانیم. او می‌گوید: «تکرار ۵۰ ساله یک مشکل نشان می‌دهد، مشکل ما دیگر ندانستن نیست بلکه به نظر می‌رسد، منافع عده‌ای ایجاب می‌کند که ندانیم راهکار حل مشکلات کدام است.» این اقتصاددان می‌گوید گویا مصلحت نیست که ما پیشرفت کنیم. چراکه اگر جز این باشد هم راه مشخص است و هم راهکارها. باید بگوییم دیگر مساله ندانستن و نداشتن دید کارشناسی نیست. لابد عده‌ای منافع‌شان در استمرار همین وضع است. بقیه چیزها هم بهانه است. نفع عده‌ای در درس نگرفتن است.»

میانکاله خشک شد

مهدی یونسی، استاندار مازندران گفت: به دنبال راه‌حل برای احیای میانکاله و برون‌رفت از مشکلات هستیم. با توجه به تنش آبی در شرق مازندران آب کشاورزی شرق از سد گلورد حل شد و باید به سمت رفع مشکلات در بخش آب شرب برویم. درحال حاضر ۱۵ هزار هکتار از ۴۵ هزار هکتار پهنه آبی تالاب میانکاله رو به خشکی رفته که باید برای برون‌رفت آن تلاش کرد.

مرگ ۸۳۸ نفر در نوروز

تیمور حسینی، رئیس پلیس راهور فراا از افزایش شدید ترافیک بازگشت مسافران نوروزی خبر داد و اعلام کرد که تا ۱۴ فروردین ۱۴۰۴ بیش از ۹۷ هزار تصادف ثبت شده که ۸۳۸ نفر جان باخته‌اند. مهم‌ترین علل تصادفات شامل بی‌توجهی به جلو، خستگی راننده و تغییر مسیر ناگهانی بوده است. طرح برخورد با تخلفات حادثه‌ساز تا ۱۵ فروردین ادامه دارد و پلیس با متخلفان به طور جدی برخورد می‌کند.

اوضاع وخیم ناوگان اتوبوسرانی

فرزانه صادق‌مالواجرد، وزیر راه و شهرسازی اعلام کرد: ناوگان اتوبوسرانی کشور با کمبود جدی مواجه است و برای پاسخگویی به نیاز، به همان تعداد اتوبوس‌های فعال، ناوگان جدید لازم است. عمر ناوگان فعلی بالا و غیراستاندارد است. با وجود این شرایط، امکان افزایش قیمت بلیت وجود ندارد و واردات اتوبوس نیز برای بخش خصوصی صرفه اقتصادی ندارد و تغییر در تعرفه‌های واردات و نرخ ارز ضروری است.

سفر لاکچری

واکنش‌های جنجالی به حضور شهرام دبیری، معاون پارلمانی ریاست‌جمهوری در قطب جنوب

با بحران‌های معیشتی مواجه‌اند، این سفر تفاوت سبک زندگی مسئولان با مردم را آشکار می‌کند. کاربران انتقاد کردند که «مسئولانی که در پست‌های دولتی هستند نباید با هزینه‌های هنگفت، سفرهای لوکس انجام دهند». درحالی که برخی از حامیان وی تأکید کردند که این سفر به صورت کاملاً شخصی و از جیب خود انجام شده است؛ اما این نکته همچنان سؤالاتی را در میان مردم ایجاد کرده است: «آیا مسئول، حتی اگر هزینه‌های سفر از جیب شخصی آنها پرداخت شود نباید با شرایط واقعی اقتصادی و معیشتی مردم همسو باشند؟» کاربران با زبان‌های تند و بی‌برده در شبکه‌های اجتماعی

از سفرهای پر هزینه مسئولان انتقاد کردند و گفتند: «اگر شما مسئول هستید، چرا می‌توانید درحالی که مردم ایران با بحران‌های اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند به سفرهای لوکس بروید؟» دیگری گفت: «اگر سفر شما از جیب خودتان پرداخت شده باید به مسئولیت‌های خود نسبت به شرایط معیشتی مردم توجه کنید». در مقابل، برخی دیگر از کاربران نیز معتقدند که هر فردی حق دارد برای تفریح و استراحت خود سفر کند و نباید براساس یک عکس یا یک استوری بر او فشار وارد شود. اما اختلاف‌نظر در فضای مجازی همچنان پابرجاست و به موضوع تبدیل به یک جنجال سیاسی وسیع شده است.

احتمال برکناری دبیری

با وجود تکذیب رسمی دستگاه اجرایی مبنی بر صحت سفر به قطب جنوب در ایام نوروز، برخی گزارش‌های تلگرامی همچنان درباره احتمال برکناری شهرام دبیری منتشر می‌شود. برخی از منابع خبری نیز گزارش داده‌اند که نزدیکان دبیری، درحال حاضر در تلاش برای تغییر وضعیت و کاهش فشارهای وارده هستند؛ اما اینکه آیا این وضعیت منجر به برکناری وی از سمت معاونت پارلمانی خواهد شد یا خیر هنوز مبهم باقی مانده است. شهرام

گروه اجتماعی: در آغاز سال ۱۴۰۴ خبری پیرامون سفر «شهرام دبیری»، معاون پارلمانی رئیس‌جمهور به مقصد قطب جنوب منتشر شد. این خبر که به واسطه تصاویری از حساب‌های شخصی - به‌ویژه از صفحه اینستاگرامی همسر ایشان - منتشر شده، موجب واکنش‌های متنوع و شدید در میان مسئولان، تحلیلگران سیاسی و مردم شد.

براساس گزارش‌های اولیه منتشر شده، ادعا شده که شهرام دبیری در ایام تعطیلات نوروز ۱۴۰۴ به سفری پر هزینه و لوکس به قطب جنوب رفته است. در این گزارش‌ها، تصاویر منتشر شده از طریق حساب‌های شخصی در شبکه‌های اجتماعی به ویژه از صفحه اینستاگرامی همسر وی، نشانگر حضور او در کنار کشتی «پلانکیوس» به حساب آمده است. طبق برخی اطلاعات ارائه شده، این کشتی از شهر اوشوایا در آرژانتین حرکت کرده و قرار بوده در تاریخ ۴ آوریل (۱۲ فروردین ۱۴۰۴) پس از یک سفر ۱۰ روزه به همان شهر بازگردد. با این حال همان زمان، دفتر روابط عمومی معاونت پارلمانی ریاست‌جمهوری اعلام کرد که «تصاویر منتشر شده قدیمی بوده و هیچ‌گونه سفر رسمی در ایام نوروز امسال صورت نگرفته است». این تکذیب رسمی در پاسخ به انتشار تصاویر پیرامون سفر به قطب جنوب ارائه شده و سؤالات بسیاری را درباره صحت این تکذیبیه در میان مردم به وجود آورده است.

پس از انتشار شایعه، واکنش‌های متنوعی از سوی مسئولان دولتی و نزدیکان دبیری مشاهده شد. برخی از نزدیکان مسعود پزشکیان، رئیس دولت چهاردهم، خواستار پاسخگویی از این معاون شدند و حتی برخی از آنها خواستار استعفاى او شدند. گزارش‌هایی از کانال‌های تلگرامی حاکی از آن است که افراد ارشد در دستگاه اجرایی بر این باورند که در صورت صحت ادعای سفر به قطب جنوب، دبیری باید نسبت به رفتار خود پاسخگو باشد.

در همین راستا، خود شهرام دبیری در فضای مجازی به وسیله یک توییت کوتاه اعلام کرد: «موضوع مسافرت من باعث سرگرمی دوستان شده؛ من به صورت شخصی و با هماهنگی تعطیلات سفر کرده‌ام و قطب جنوب نیستم». این پاسخ دبیری به سرعت واکنش‌های تند و انتقادی را در شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشت؛ برخی از کاربران از او خواستند که اگر دغدغه‌ای از معیشت مردم دارد، در مقابل آن پاسخگو باشد. بعد از آن بود که سخنگوی دولت، فاطمه مهاجرانی نیز در مصاحبه با رسانه‌ها بیان کرد: «دولت در تلاش است تا با حفظ آزادی‌های فردی از ایجاد حواشی سیاسی جلوگیری کند. اعضای کابینه موظفند در سفرهای شخصی خود اطلاع‌رسانی لازم را انجام دهند تا از سوء تفاهام جلوگیری شود». این اظهارنظر به عنوان تلاشی برای مدیریت فضای مجازی و جلوگیری از افزایش حساسیت‌های سیاسی تلقی شد.

حذف تصاویر از حساب اینستاگرامی همسر دبیری

یکی از جنجال‌برانگیزترین موضوعات در این ماجرا، حذف ناگهانی تصاویر از حساب اینستاگرامی همسر دبیری بود. پس از انتشار تصاویر مرتبط با سفرهای خارجی گذشته، کاربران متوجه شدند که بیش از ۵۴۸ عکس و ویدئو از این حساب حذف یا آرشیو شده است. این حذف ناگهانی باعث ایجاد جنجال میان کاربران فضای مجازی شد. یکی از بخش‌های دیگر پرسش‌برانگیز این خبر، بحث هزینه‌های سفر به قطب جنوب است. برخی از کاربران در شبکه‌های اجتماعی برآورد کرده‌اند که هزینه چنین سفری برای دو نفر می‌تواند به چند میلیارد تومان برسد. در شرایطی که نرخ ارز به اوج خود رسیده و بسیاری از مردم

دبیری، علاوه بر یک چهره دولتی، دارای سابقه‌ای گسترده در عرصه‌های مدیریتی، علمی و ورزشی است. او عضو شورای شهر تبریز بوده و حتی ریاست این شورا را بر عهده داشته است. دبیری از فارغ‌التحصیلان ممتاز دانشگاه تبریز در رشته پزشکی بوده و دوره‌های تخصصی خود را در دانشگاه تهران و در ژاپن گذرانده است. به عنوان استادتمام دانشگاه علوم پزشکی تبریز و بنیانگذار گروه پزشکی هسته‌ای، نقش وی در پیشرفت علمی منطقه به رسمیت شناخته شده است. علاوه بر این، او صاحب سهام اصلی بیمارستان ولیعصر تبریز است؛ بیمارستانی که اخیراً با اتهامات مربوط به تزریق آب مقطر به جای داروی شیمی‌درمانی موجبات جنجال‌های فراوانی را فراهم کرده است. ارتباطات خانوادگی دبیری نیز به موضوعی حساس بدل شده است؛ برخی از نزدیکان وی در حوزه‌های مختلف ازجمله ورزش با انتصاب داماد و برادران وی در پست‌های مهم دولتی، حضور دارند که این انتصابات توسط برخی منتقدان به عنوان «انتصاب‌های فامیلی» و تقویت منافع خانوادگی در دستگاه دولتی تعبیر شده است.

دفاعیات دبیری و واکنش‌های انتقادی

در پاسخ به انتقادات فراوان، شهرام دبیری در بیانیه‌ای مختصر اعلام کرد: «من سفرهای خود را با هزینه شخصی انجام می‌دهم و هیچ ارتباطی با منابع عمومی ندارم. سفر برای تفریح و استراحت است و نباید به آن بیش از حد اهمیت داده شود». اگرچه برخی از حامیان وی این اظهارنظر را مورد تأیید قرار دادند اما بخش عمده‌ای از کاربران و منتقدان بر این باورند که حتی اگر هزینه‌های سفر از جیب شخصی پرداخت شده باشد، مسئولان در شرایط بحرانی اقتصادی نباید رفتارهای دور از دغدغه‌های واقعی مردم به نمایش بگذارند. نزدیکان وی نیز در دفاع از او اظهار کردند که «شهرام دبیری همواره به مسئولیت‌های خود پایبند بوده و این سفر تنها یک تفریح کوتاه در تعطیلات بوده است». با این وجود، این دفاعیات نتوانست اعتراض‌های عمیق جامعه و خواستار پاسخگویی مسئولان را از میان بردارد.

همزمان برخی از رسانه‌ها اعلام کردند که شایعه‌های پیرامون سفر به قطب جنوب، ابزاری جهت حمله سیاسی به دولت چهاردهم به حساب می‌آیند. ماجرای سفر به قطب جنوب با تمام ابعاد سیاسی، اجتماعی و اقتصادی خود، نمونه‌ای بارز از چالش‌هایی است که در فضای دولتی کشور به وجود آمده است. این ماجرا نشان می‌دهد در شرایطی که مردم با بحران‌های واقعی معیشتی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، مسئولان ملزم به پاسخگویی و همسویی با دغدغه‌های جامعه هستند. حذف تصاویر از حساب اینستاگرامی همسر دبیری و واکنش‌های تند فضای مجازی، موجبات نگرانی‌های عمیق در مورد فاصله طبقاتی و عدم همدلی مسئولان با مشکلات مردم را فراهم آورده است.

مسئولان باید با ارائه توضیحات شفاف و دقیق، پاسخگوی انتقادات جامعه باشند. ایجاد مقررات دقیق و شفاف در زمینه سفرهای خارجی اعضای کابینه و نظارت بر هزینه‌های تفریحی، می‌تواند گامی موثر در جهت کاهش حواشی سیاسی و افزایش اعتماد عمومی به دستگاه‌های دولتی باشد. در نهایت، ماجرای سفر شهرام دبیری به قطب جنوب، به‌رغم تکذیب‌های رسمی، همچنان به عنوان یک موضوع داغ در فضای سیاسی و اجتماعی کشور باقی مانده است. این موضوع، فراخوانی است برای ایجاد پاسخگویی واقعی و همدلی عمیق‌تر از سوی مسئولان تا در عصر بحران‌های اقتصادی و معیشتی، اعتماد مردم به دستگاه‌های دولتی حفظ و تقویت شود.

دیدگاه: یادداشت اجتماعی

مصوبه تشدید بحران آب؟

تکرار سیاست‌های شکست‌خورده

پائولا متکی

کارشناس توسعه و برنامه‌ریزی شور پایدار

دولت اخیراً مصوبه‌ای را برای تخصیص اعتبارات مالی به منظور کاهش تنش آبی در شهرهای مختلف تصویب کرده است. طبق این مصوبه، قرار است ۸,۸۰۰ میلیارد ریال به طرح‌های بهبود کیفیت و تامین آب شرب اختصاص یابد. اما آیا این بودجه واقعاً کمکی به حل بحران آب کشور خواهد کرد، یا صرفاً تکرار همان سیاست‌های شکست‌خورده‌ای است که طی چهار دهه گذشته، ایران را به وضعیت ورشکستگی آبی رسانده‌اند؟ بررسی محتوای این مصوبه نشان می‌دهد که دولت همچنان به مدیریت سازمحور متکی است؛ همان رویکردی که عامل اصلی بحران کنونی محسوب می‌شود. طرح‌های پیشنهادی در این مصوبه شامل حفر چاه‌های جدید، انتقال آب بین حوضه‌ای و استفاده از آب‌شیرین‌کن‌هاست. اما این سیاست‌ها نه تنها مشکل را حل نمی‌کنند بلکه شرایط را بحرانی‌تر هم خواهند کرد. یکی از نکات عجیب در این مصوبه، پیشنهاد حفر ۹۳ چاه جدید در تهران و تعدادی دیگر در شهرستان‌هاست. این درحالی است که طبق داده‌های موجود، سفره‌های آب زیرزمینی ایران خالی شده‌اند و بیش از ۱۵۵ میلیارد مترمکعب برداشت بیش از حد از منابع تجدیدناپذیر انجام شده است. در چنین شرایطی، افزایش تعداد چاه‌ها تنها به تسریع روند فرونشست زمین منجر می‌شود. فرونشست زمین یک خطر پنهان اما بسیار جدی است که ایران با آن مواجه شده است. طبق اعلام «ا کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی»، طی سه سال گذشته، میزان فرونشست سه برابر شده است. این پدیده نه تنها موجب تخریب زیرساخت‌های شهری و روستایی می‌شود بلکه ظرفیت آبخوان‌ها برای ذخیره آب را نیز از بین می‌برد. انتقال آب بین حوضه‌ای هم یکی دیگر از سیاست‌های پر هزینه اما ناکارآمدی که در این مصوبه گنجانده شده است؛ از همان راحل‌های کوتاه‌مدت با پیامدهای مخرب بلندمدت! این رویکرد تاکنون در مناطق مختلف کشور مانند زاینده‌رود، خوزستان و سیستان‌بلوچستان تنش‌های شدید اجتماعی و زیست‌محیطی ایجاد کرده است. طبق پیش‌بینی‌ها، ایران تا سال ۲۰۴۰ در رتبه ۱۳ تنش آبی جهان قرار خواهد گرفت و این سیاست‌ها تنها سرعت رسیدن به آن نقطه را افزایش می‌دهد. در ایران، اجرای نادرست فناوری آب‌شیرین‌کن باعث شده نه تنها بحران آب حل نشود بلکه مشکلات جدیدی هم ایجاد شود. مصرف بالای انرژی، هزینه‌های هنگفت و ورود پساب‌های نمکی به دریا ازجمله چالش‌هایی هستند که به دلیل نبود سیاست‌گذاری علمی، آسیب‌های زیست‌محیطی و اقتصادی جدی به همراه داشته‌اند. مشکل ذات آب‌شیرین‌کن‌ها نیست بلکه نحوه اجرای غیراصولی آنها در ایران است. بدون اصلاح این روند و به‌کارگیری روش‌های علمی، این فناوری نمی‌تواند به یک راه‌حل پایدار برای بحران آب کشور تبدیل شود. سؤال اینجاست که: چرا دولت همچنان بر سیاست‌های نادرست پاششاری می‌کند؟ با وجود هشدارهای کارشناسان مبنی بر شکست مدیریت سازماندهی دولت همچنان از اصلاح سیاست‌های آبی سر باز می‌زند. به جای تمرکز بر مدیریت تقاضا، کاهش مصرف غیرضروری، توسعه کشاورزی پایدار و بازچرخانی آب، راحل‌هایی پیشنهاد می‌شود که صرفاً به تأخیر بحران منجر خواهند شد در صورتی که پیشنهادهای جایگزین برای حکمرانی آب و توسعه پایدار وجود دارد. از این‌رو، مدیریت متمرکز و علمی منابع آبی ضروری است تا کشور از این بحران عبور کند و آنچه در این شرایط بحرانی می‌توان پیشنهاد داد به جای این طرح‌ها و مصوبه‌های مخرب در کنار تخصیص بودجه در بخش اقتصادی، عبارت است از:

۱. **اصلاح مدل حکمرانی آب:** در ایران به دلیل نبود الگوی توسعه در سطح کلان و عدم حکمرانی خوب بر منابع آبی، نیاز مبرمی به کنترل و مدیریت دولتی و واحد وجود دارد تا زیرساخت‌های لازم، همکاری بخش خصوصی و مشارکت نهادهای مردمی فراهم شود.

۲. **اصلاح الگوی مصرف آب در بخش کشاورزی:** بیش از ۹۰ درصد منابع آبی ایران در بخش کشاورزی مصرف می‌شود؛ بنابراین اصلاح روش‌های آبیاری و تغییر الگوی کشت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۳. **احیای آبخوان‌ها و جلوگیری از حفر چاه‌های جدید:** بازچرخانی آب و استفاده از روش‌های مدرن جهت کاهش برداشت از منابع زیرزمینی، ضروری به نظر می‌رسد.

۴. **سرمایه‌گذاری در کاهش مصرف شهری و صنعتی:** توسعه سیستم‌های تصفیه و بازچرخانی آب در صنایع و شهرها به جای اجرای پروژه‌های انتقال آب، می‌تواند بهره‌وری منابع آبی را افزایش دهد.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: سیدافضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی

زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یانفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقتصادی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌ن‌فر • حروف‌چین: مجتبی دیدگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

تقویم

موسیقیدان نوآور

یادی از ابوالحسن صبا

ابوالحسن صبا، نوازنده و آهنگساز مهم ایرانی به قدری دلباخته موسیقی بود که می‌خواست آن را به اوج برساند و با خیال راحت از این دنیا برود اما مرگ به او مهلت این کار را نداد. ۱۴ فروردین سال ۱۲۸۱ در یک خانواده اهل فرهنگ و هنر به دنیا آمده بود و از دوران کودکی، سیم‌هایی را به انگشتان خود می‌بست تا صدای سازهای مختلف را تقلید کند. تحصیلات خود را در مدرسه آمریکایی تهران آغاز کرد و بعد به مدرسه موسیقی رفت و به یکی از موفق‌ترین و مشهورترین فارغ‌التحصیلان این مدرسه تبدیل شد. او در دوران تحصیل خود توانست سازهای مختلفی از جمله کمانچه، ویولن، تار و سه‌تار را فرا گیرد. سال ۱۳۱۸ به عنوان نوازنده وارد رادیو شد و هم‌زمان در مدرسه هم به تدریس موسیقی پرداخت. معتقد بود، تمدن غرب باعث حذف عنصر تلاش و جست‌وجو خواهد شد و به ناامیدی و دلزدگی نسل جوان خواهد انجامید و این همه را در نبود معیار سنجیده و برگرفته از آثار قدما و عدم وجود رهروانی شایسته می‌دانست و به همین جهت به ترمیم پیکره موسیقی ایرانی پرداخت و از سوی دیگر شاگردان برجسته تربیت کرد تا با استعداد آنها از کامل شدن بنای موسیقی ایرانی اطمینان حاصل کند که از میان آنها می‌توان به حسین تهرانی، حسن کسایی، داریوش صفوت، فرامرز پایور، غلامحسین بنان، لطف‌الله مفخم‌پایان، علی تجویدی، جهانگیر کامیان، همایون خرم، رحمت‌الله بدیعی، ساسان سپنتا، ابراهیم قنبری‌مهر، مهدی خالدي، عباس شاهپوری، مهدی مفتاح، محمدعلی بهارلو، حبیب‌الله بدیعی، محمد طغائیان‌دهکردی، سعید قراچولرو، شهریار و بابک رادمنش اشاره کرد. به قدری دغدغه موسیقی داشت که حتی در روزهای پایانی عمر خود نیز گفته بود: اگر سه سال دیگر زنده باشم، می‌توانم موسیقی ایران را به جایی برسانم که دیگر نگران نمیرم. صبا در تدریس روش منحصر به فردی داشت و می‌توان گفت، دنباله‌رو جو زمانه نبود، نقاط ضعف شاگرد را به خوبی تشخیص می‌داد و با نواختن پیش‌درآمدهای ساده‌تر و قطعات مطلوب، شاگرد را تمرین می‌داد. در تدریس ویولن پس از مدتی طرز اجرایی تکیه‌ها را می‌نوشت و تمرین‌های آرشه و پوزیسیون‌های مختلف را تدریس می‌کرد و بعد از آن پیش‌درآمدهای ساده آواز دشتی ردیف یک خود را شروع می‌کرد و از آنجا گوشه‌ها را با انگشت‌گذاری و حالات مخصوص هر جمله یاد می‌داد. پدرام صبا، برادرزاده صبا معتقد است: خیلی‌ها به استاد به شدت حسادت می‌کردند و گاهی کارهای عجیب‌وغریبی را برای تخریب ایشان انجام می‌دادند. از جمله یک استاد نوازنده پیانو موقعی که رئیس رادیو بود، دستور داد تمام نوارهای استاد صبا را پاک کنند و به این ترتیب، یک گنجینه عظیم موسیقی را صرفاً از روی حسادت نابود کرد! این استاد موسیقی جز موسیقی در هنرهای دیگری هم تبحر داشت از جمله اینکه به خط بسیار زیبا و قلم شیوایی می‌نوشت. نقاشی را نزد استاد کمال‌الملک آموخت اما آن‌طور که پدرام صبا می‌گوید: فقط دو سه تابلو از او باقی مانده است: «نجاری، سوهان‌کاری، معرق‌کاری، خاتم‌کاری، زرگری، ریخته‌گری و ... را هم بسیار خوب می‌دانستند و در آنها مهارت کافی داشتند و از این مهارت‌ها در ساخت ادوات موسیقی مثل ویولن، تار، سننور و سه‌تار استفاده کردند». در نهایت اما ۲۹ آذر سال ۱۳۳۶ در حالی که تنها ۵۵ سال داشت به علت سسکته قلبی از دنیا رفت و پیکرش در نخستین روز زمستان ۱۳۳۶ شمسی با حضور هنرمندان و هنردوستان در آرامگاه ظهیرالدوله به خاک سپرده شد.

پایان حصر

سال ۱۴۰۳ با رفع حصر خانگی مهدی کروی‌ی یافت و شرایط او عادی شد

رفع حصر شنویم اما اکنون که شما تصمیم گرفتید حصر را پایان دهید، من نمی‌توانم مانع خروج شما از منزل شوم؛ ولی توصیه می‌کنم هر چه زودتر حصر آقای موسوی و خانم رهنورد را پایان دهید. مسئولان امنیتی در جواب گفته بودند همین پروسه‌ای که درباره شما انجام شد، در مورد آقای موسوی نیز طی چند ماه آینده انجام خواهد شد و ایشان هم رفع حصر خواهد شد. آن‌طور که فرزند کروی‌ی نقل کرده است، رئیس قوه قضائیه چند روز پیش از آن به یکی از چهره‌های معروف سیاسی گفته بود که برای رفع حصر مهدی کروی‌ی، مصوبه شورای امنیت را گرفته‌اند: «به پدرم گفته شده تا ۲۰ فروردین هر جایی خواستید بروید روز قبل به ما اطلاع دهید و از آن تاریخ به بعد دیگر مشکلی ندارید و نیاز به هماهنگی نیست و هیچ محدودیتی نیز برای بعد از رفع حصر ابلاغ نشده است».

◀ دیدارهایی که تازه شد

پس از رفع حصر، زمان رسید که دیدارهای مهدی کروی‌ی با سران اصلاحات و سیاستون تازه شود. سیدحسن خمینی و جمعی از شخصیت‌های سیاسی و روحانیون، نخستین نفراتی بودند که در روزهای پایانی اسفند و پیش از سال نو با او دیدار کردند. سیدمحمد خاتمی در دومین روز فروردین به دیدار او رفت. خاتمی در این دیدار، کروی‌ی را جزو صاحبان اولیه انقلاب دانست که در این مسیر رنج‌های فراوانی برده و گفت باعث تاسف است که با این سابقه، بیش از ۱۴ سال در حصر خانگی قرار گرفت. کروی‌ی هم در این دیدار از وضعیت خطرناکی که برای کشور پیش آمده، اظهار نگرانی کرد و گفت: «آن مطلبی که برای من اهمیت دارد، یکپارچگی کشور است که دچار آسیب نشود.» ویدیوی منتشر شده از دیدار سیدمحمد خاتمی با مهدی کروی‌ی پس از رفع حصر از شور و شوق فراوان رئیس جمهوری پیشین ایران حکایت داشت که به سرعت در شبکه‌های مهدی کروی‌ی رفتند. همچنین سیدهادی خامنه‌ای، دبیرکل مجمع نیروهای خط امام هم‌زمان با عید سعید فطر برای تجدید دیدار به خانه مهدی کروی‌ی، دبیرکل سابق حزب اعتماد ملی رفت. آیت‌الله بیات‌زنجانی، مرجع تقلید هم روز سیزده به در را برای این دیدار و حضور در خانه مهدی کروی‌ی انتخاب کرد. حالا اما بسیاری منتظر پایان رفع حصر میرحسین موسوی و همسرش هستند تا برگ آخر پرونده اتفاقات پیچیده سال ۱۳۸۸ رقم بخورد و این حصر ۱۵ ساله به پایان برسد.

بود. دی ماه امسال هم کارزار مطالبه رفع حصر در پلتفرم کارزار به راه افتاد و اگرچه خیلی زود به دستور کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه، متوقف شد اما در ۴۸ ساعت به بیش از ۱۷ هزار امضا رسید. ۲۵ بهمن هم فراخوانی برای تجمع در این باره داده شد اما تجمع که قرار بود با حضور ایتارگران و جانبازان دوران جنگ انجام شود با واکنش دستگاه‌های امنیتی روبه‌رو شد و عده‌ای از تجمع‌کنندگان هم دستگیر شدند.

◀ رفع حصر تنهایی نمی‌خواهم

پس از پیروزی مسعود پزشکیان در انتخابات زودهنگام سال ۱۴۰۳ امیدواری برای کاهش تنش‌های داخلی بیشتر شد و غلامحسین کرباسچی، دبیرکل سابق حزب کارگزاران سازندگی هم از احتمال رفع حصر سخن گفت. حسین کروی‌ی فرزند مهدی کروی‌ی در واکنش به این سخنان گفت: «در هفته گذشته پیغامی از طرف آقای پزشکیان رئیس جمهور و آقای اژه‌ای رئیس قوه قضاییه داده شد که دنبال رفع حصر آقای کروی‌ی هستیم و موافقت‌هایی شده است. لذا پیرو این پیغام، ما نظر آقای کروی‌ی را خواستیم که یک چنین چیزی گفته شده است.» ظاهراً کروی‌ی در مواجهه با این خبرها گفته بود که من و آقای موسوی سال ۸۸ به نتیجه انتخابات معترض بودیم و اعتراض ما هم باعث شد که من و آقای موسوی را به خاطر آقای احمدی‌نژاد، نزدیک به ۱۵ سال در حصر قرار دادند. در این مدت هم نه محاکمه‌ای انجام شد و نه حکم قضایی صادر شد و به صورت غیرقانونی جفت ما را در حصر قرار دادند. او ضمن تشکر از محسنی‌اژه‌ای و پزشکیان که دنبال رفع حصر او بودند به فرزندش گفته بود: لازم است خدمت این دوستان بگویم که ما هر دو هم‌زمان حصر شدیم و اگر قرار شود، روزی رفع حصر شود ما هر دو باید رفع حصر شویم. لذا امیدوارم ان‌شالله این کار به زودی انجام شود ولی با همدیگر باشد.

من رفع حصر تنهایی را نمی‌خواهم.»

◀ پایان انتظار

در نهایت اما ۲۶ اسفند ماموران به او گفتند که به دستور قوه قضاییه، حصر او برداشته می‌شود و تا ۲۰ فروردین هم ماموران محل اقامت مهدی کروی‌ی را ترک خواهند کرد. حسین کروی‌ی، فرزند مهدی کروی‌ی، خبر پایان رسمی حصر پدرش را اعلام کرد و گفت: پدرم به نیروهای امنیتی گفتند، همان‌طور که قبلاً هم اعلام کرده بودم، من و آقای موسوی به دلیل اعتراض به نتایج انتخابات سال ۸۸ بیش از ۱۴ سال در حصر قرار گرفتیم و اکنون هم باید به اتفاق یکدیگر

نیره خادمی

گروه تاریخ

پرونده اتفاقات سال ۸۸ همچنان در کوچه اختر باز است و میرحسین موسوی و همسرش در حصر خانگی به سر می‌برند. با این حال در روزهای پایانی سال ۱۴۰۳ حصر خانگی مهدی کروی‌ی و همسرش فاطمه کروی‌ی پایان یافت و آنها توانستند، دیدارهایی با سیاستون و برخی چهره‌های مطرح نظام از جمله سیدمحمد خاتمی، سیدحسن خمینی و آیت‌الله سیدعلی محقق‌داماد داشته باشند. سازندگی به مناسبت پایان انتظار ۱۴ ساله برای رهایی شیخ اصلاحات از حصر خانگی به جزییات تاریخی این حصر خانگی پرداخته است.

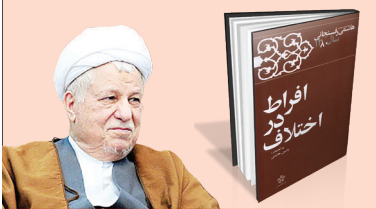
◀ آغاز محدودیت‌ها

با گذشت حدود یک سال از جریانات سال ۱۳۸۸ سرانجام نیروهای امنیتی در نخستین روز اسفند سال ۱۳۸۹ به خانه مهدی کروی‌ی رفته و فرزند او را دستگیر کردند. ماموران البته به خواست مهدی کروی‌ی، خانه را ترک کردند اما یک روز بعد به محل بازگشتند و او و همسرش را در اتاق‌هایی مجزا حصر و ارتباط آن‌ها را با بیرون قطع کردند. پس از حدود دو هفته با اعلام محسنی‌اژه‌ای دادستان وقت کشور رفت‌وآمد، ارتباطات تلفنی و غیرتلفنی آنها هم همچون میرحسین موسوی مسدود شد.

◀ وعده‌ای که محقق نشد

از آن زمان به بعد، مطالبه رفع حصر سران جنبش سبز بارها مطرح شد و در یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۲ به یکی از وعده‌های انتخاباتی حسن روحانی تبدیل شد. بهمن ماه همان سال تنها چند ماه پس از اتمام انتخابات و پیروزی حسن روحانی، کروی‌ی از حصر خانگی در خانه امن به خانه شخصی خود در جماران منتقل شد. او در این مدت بارها دچار مشکلات جسمی از جمله شکستگی پا، دیسک کمر، زانو، مجرای ادرار، چشم و قلب شد و مورد عمل جراحی قرار گرفت. مهدی کروی‌ی جمعا شرایط بهتری نسبت به میرحسین موسوی داشت و حتی پس از عمل جراحی در سال ۱۳۹۴ برادر و دستیار ویژه حسن روحانی به عنوان نماینده ویژه رئیس‌جمهور به دیدار او رفت و چند سال بعد هم به گفته فرزندش با برخی از اعضای مجمع روحانیون مبارز دیدارهایی داشت. پاییز سال ۱۴۰۰ ویدیوهایی از سخنرانی کروی‌ی در منزل غلامحسین کرباسچی منتشر شد ولی با وجود پررنگ شدن رفع حصر، همچنان گره به طور کامل باز نشده

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

افراط در اختلاف ۲۳۲

ادامه یک‌شنبه ۹ دی ۲۰۰ کشته در آتش‌سوزی بولیوی

اعضای کمیسیون [حقوقی و] قضایی پشتیبان مجمع [تشخیص مصلحت] آمدند؛ شخصیت‌های مهمی از مستشاران دیوان عالی کشور و اساتید دانشگاه و وکلا هستند. در مورد سیاست‌های کلی احقاق حقوق عامه و پیشگیری از جرم مشورت کردند. کمیسیون قضایی مجمع از آنها خواسته که در حد امور قضایی بنویسند ولی من گفتم، جامع بنویسند.

عصر شورای مرکزی هیأت مؤتلفه آمدند. آقای [حبیب‌الله] عسکراولادی، [دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی] گزارش برگزاری مجمع عمومی ششم را داد و من در موارد اهمیت تلاش در جهت حاکم کردن اسلام در روند تکاملی این حرکت در تاریخ معاصر و ضرورت توجه به نیازهای معیشتی مردم و جوانان و سازندگی در برنامه‌های حزب صحبت کردم. در یک آتش‌سوزی در بولیوی بیش از ۲۰۰ نفر کشته شده‌اند. در مراسم کریسمس نیز همین تعداد کشته شده‌اند. در آتش‌سوزی جنگل‌های استرالیا که بیش از یک هفته است ادامه دارد، مساحت وسیعی از جنگل‌ها نابود شده و فشار زیادی بر مردم سیدنی وارد کرده و دولت عاجز از اطفاست. در آتش‌سوزی نیروگاه اتمی بزرگ فرانسه، خسارات زیادی وارد شده است.

دوشنبه ۱۰ دی

اهمیت آمار، شماره ملی و کد پستی

مدیران [سازمان] ثبت احوال [و طرح ابلاغ شماره ملی و کد پستی] و آقایان دکتر [عباسعلی] زالی، رئیس مرکز آمار [ایران] و مهندس [سعید] فائقسی، رئیس [شرکت] پُست آمدند. آقای [محمدرضا] آیت‌اللهی، [رئیس سازمان ثبت احوال]، گزارش مراحل تنظیم شماره ملی و کد پستی را داد و گفت، آماده شده‌اند که آخرین مرحله شماره ملی را بدهند و حدود ۵/۶۳ میلیون نفر جمعیت ایران است. به خاطر پایه‌گذاری این کار مهم و کد پستی و حمایت‌هایی که برای تأمین نیازهای ارزی برای سیستم کامپیوتر آنها داشتم، قدردانی کرد. من هم در اهمیت نقش آمار، شماره ملی و کد پستی در برنامه‌ریزی و ارائه خدمات به مردم و صرفه‌جویی و دقت عمل صحبت کردم؛ به خاطر سرماخوردگی صحبت را کوتاه نمودم.

دکتر [عبدالله] جاسسی، [رئیس دانشگاه آزاد اسلامی] آمد. در مورد دانشگاه آزاد و تأسیس حزب جدید و حساب‌های حزب جمهوری اسلامی گزارشی داد و گفت، دو جریان مخالف تلاش دارند، در دانشگاه آزاد اسلامی مثل دانشگاه‌های دولتی نفوذ نمایند.

عصر، مسئولان و امام جمعه و نماینده محلات و خانواده شهید [فضل‌الله] محلاتی، [نماینده امام در سپاه پاسداران] آمدند. دعوت کردند که برای افتتاح کنگره‌ای که می‌خواهند در سالگرد شهادت ایشان در محلات برگزار کنند، شرکت کنم و گزارشی از وضع شهر دادم.

رسانه‌ها، بحث دادگاهی شدن نمایندگان را برای فشار بر قوه قضاییه تعقیب می‌کنند و رسانه‌های خارجی، مسأله عراقی بودن آقای [سیدمحمود] هاشمی‌شاهرودی را دامن می‌زنند و به تبع آنها مجلسیان هم گفته‌اند، می‌خواهند درباره افرادی که از کشورهای دیگر در ایران شناسنامه گرفته‌اند و برخلاف قانون در سمت‌های مهم گمارده شده‌اند، تحقیق و تخاص کنند که آقای هاشمی‌شاهرودی را هم جزو آنها می‌دانند.